Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 191 (8681).

1985 йил 5 октябрь шанба

Баҳоси 3 тийин.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ КУНЛАРИ

Қордек оппоқ пахтазорларга ўн минглаб комбайнлар чиқди. Қабул пунктларига бораётган пахта карвонларининг кети узилмайди. Толанинг дастлабки туркумлари тўқимачилик корхоналарига жўнатишга тайёрланмоқда.

Пахтакорлар Коммунистик партия билан Совет давлатининг жуда катта ғамхўрлигини доимо сезиб турибдилар. Бу тармоққа катта маблағ сарфланмоқда. Мелиорация миқёслари улуғвор: жами пахта суғориладиган ерларда етиштирилмоқда. Йигирма йил мобайнида «оқ олтин» етиштириш тахминан бир ярим баравар кўпайди. Деҳқонлар эришилган натижа билан қаноатланиб қолмасдан, Целиноградлаги партия-хўжалик активлари кенгашида белгилаб берилган биринчи галдаги вазифани муваффақиятли уддалашга интилмоқдалар. Бу вазифа қишлоқ хўжалиги, умуман агросаноат комплекси ихтиёридаги ҳамма имкониятларнинг юксак самарадорлигини таъминлашдан иборат.

Ҳосил учун курашнинг ҳал қилувчи босқичи бошланди. Пахтани тераётган, ташиётган, қабул қилаётган, қайта ишлаётган ҳамма кишиларнинг ишидаги аниқлик ва аҳиллик терим кампаниясининг маромини белгилаб беради. Ҳамкорлар ўртасидаги ҳамжиҳатлик кучайди, агросаноат бирлашмалари активроқ ишлай бошлади. Шу сабабли пахта тайёрлаш бултургидан яхшироқ бормоқда. Айниқса, Озарбайжонда, Ўзбекистоннинг бир қанча областларида яхшироқ бормоқда. Кўпгина хўжаликларнинг пахтакорлари йиллик топшириқни СССР Конституцияси куни — 7 октябргача бажариш учун бошланган мусобақага қўшилдилар. Илғор коллективлар ҳозирнинг ўзидаёқ мажбуриятларини бажариб бўлдилар. Бухородаги «Целинник» совхозидан С. Раҳматов ва Д. Назаров, Қашқадарё областидаги Беруний номли совхоздан К. Бобоназаров, Чоржўй область Халач районидаги «Коммунизм» колхозидан М. Худойбердиев ва Д. Урозов бригадалари шулар жумласига киради.

Мутахассисларнинг тахминича, бу йил дуруст ҳосил етиштирилди. Шу боисдан ҳам Тожикистоннинг, Чимкент, Сирдарё областларининг баъзи районларида йўл қўйилаётган сусткашлик, уқувсизликни кечириб бўлмайди. Айрим жойларда далаларни теримга шайлаш чўзиб юборилди. Кўпинча қишлоқ хўжалик авиациясининг самолётларидан, ғўзаларни ердан дорилайдиган воситалардан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти. Бу нуқсонлар терим конвейерининг ишига жиддий таъсир қилмоқда, маҳсулотнинг нобуд бўлишига, ресурсларнинг ортиқча сарфланишига олиб бормоқда.

Ҳозир машиналардан моҳирона фойдаланаётган, уларнинг юксак унумдорлигига эришаётган жойларда ишлар яхши бормоқда. Машина терими суръатлари бултургидан юқори. Кўпгина хўжаликлар студентларнинг, юқори синф ўқувчиларининг, шаҳарлик ишчиларнинг ёрдамисиз ҳосилни териб олмоқдалар. Партия, совет, касаба союз органлари машина терими илғорларининг, ҳосилни ўз кучлари билан териб олаётган колхоз ва совхозларнинг тажрибасини кенг пропаганда қилишлари лозим. Аммо айрим кимсалар асосий пахтани қўлда териб олишга умид боғламоқдалар. Бу нарса пахта тайёрлашни кечиктирибгина қолмай, шу билан бирга қўшимча чиқимларга ҳам олиб бормоқда. Эски одатлардан, қолоқ фикрлардан қатъиян қутулиш, ишониб топширилган техникадан омилкорлик билан фойдаланиш керак. Машиналарнинг шайлиги ҳақида ғамхўрлик қилмаган кишилардан қаттиқ жавоб талаб қилиш лозим. Жумладан, Ўш областида созланмаган комбайнлар кўплиги аниқланди.

Пахта сифати тўғрисидаги масала ҳамон ўткир бўлиб турибди. Янги стандарт жорий этилганидан кейин бу соҳада баъзи бир силжишлар кўрина бошлади. Аммо бир қанча хўжаликларда биринчи нав пахта кам тайёрланмоқда. Бунинг учун деҳқонлар билан бирга қайта ишловчилар ҳам жавобгардирлар. Шу пайтгача кўпгина қабул пунктларида топширилаётган маҳсулотни бригадалар бўйича ҳисобга олиш йўлга қўйилмаган. Ёмон асралиши оқибатида ҳали ҳам сифатли пахта пастроқ навларга ўтказилмоқда, тола ажратиб олиш ошмаяпти. Ингичка толали пахта етиштиришга алоҳида эътибор берилиши керак.

Ўзбекистонда хўжаликлар билан ҳисоб-китоб қилишнинг янги тартиби икки йилдан бери амал қилиб келмоқда. Тўланадиган ҳақ пахтанинг сифатига, унинг таркибидаги тола миқдорига боғлиқ. Деҳқонлар билан тайёрловчилар ўртасидаги идоравий тўсиқлар ҳам бартараф этилмоқда. Шериклар пировард натижа учун биргаликда жавоб берадилар. Эксперимент шуни кўрсатдики, маҳсулотнинг ассортименти яхшиланди, пахтани асраш ва қайта ишлаш вақтида нобудгарчилик кескин қисқарди, тола ажратиб олиш эса бултургига нисбатан 4,6 процент кўпайди. Хўжаликлар ҳам, заводлар ҳам ўн минглаб сўм қўшимча фойда олмоқдалар. Бироқ ҳамма пахтакорлар ҳам, тайёрловчилар ҳам янгича ишлашга тайёр эмасликлари сезилиб қолди. Бир қанча ташкилий ва иқтисодий масалалар ҳал этилмаган. Қайта қуриш қандай ўтказилаётганлиги устидан маҳаллий партия, қишлоқ хўжалик органлари доимий контроллик қилишлари, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, СССР Енгил саноат министрлиги, бошқа манфаатдор министрликлар ва идоралар ёрдам ҳамда мадад беришлари керак.

Пудрат асосида ишловчи коллективлар тармоқнинг таянчидир. Уларда терим ҳам яхши уюштирилган, ҳосил ҳам мўл. Тўғри, баъзан бригада ва звенолар пала-партиш тузилмоқда, айрим ҳолларда улар тарқалиб кетмоқда. Ҳамма жойда ҳам чинакамига хўжалик ҳисобига ўтилгани йўқ. Бу усулни сабот билан дадил ўзлаштириб олиш, қатъий тежамкорлик режимини ўрнатиш, исрофгарчилик йўлига тўсиқ қўйиш керак. Туркманистон, Сурхондарё области, бошқа баъзи областларнинг хўжаликларида экономика соҳасида йўл қўйилган катта хатоларга тоқат қилиб бўлмайди. Бу жойларда пахтанинг таннархи, меҳнат ҳақи чиқимлари, бошқа сарфу ҳаражатлар ҳаддан ташқари юқори. Жиззах, Қашқадарё областларининг совхозларида эса пахтачилик ҳатто зарар келтирадиган соҳа бўлиб қолган.

Терим кунларида агросаноат бирлашмалари нақадар ташаббускорлик, жанговарлик билан ҳаракат қилсалар, терим конвейеридаги ишлар шу қадар юришиб бораверади. Район агросаноат бирлашмалари пахтачиликнинг истиқболли масалалари билан ҳам дадилроқ шуғулланишлари, бошқарувнинг иқтисодий методларини ўзлаштиришлари керак. Шерикларнинг ўзаро муносабатларини йўлга қўйганда уларнинг манфаатларини юксак пировард натижага бўйсундириш керак. Деҳқонлар олимларнинг ёрдамига умид боғламоқдалар, улардан ғўзанинг янги серҳосил навларини, тармоқни самарали юритишга оид тавсияларини кутмоқдалар.

Теримнинг бориши, социалистик мусобақанинг ташкил этилиши партия органларининг доимий назорати остида бўлсин. Коммунистлар энг масъулиятли участкаларга бошчилик қилмоқдалар, ташаббускорлик ва фидокорона меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар. Партия комитетлари ва бюролари ҳар қандай бўшанглик кўринишларига, технология интизомини бузиш ҳолларига қатъий баҳо беришлари лозим. Маҳаллий Советлар, халқ контролерлари пахта конвейерида постлар ташкил қилиб нобудгарчиликка, ҳосилнинг сифати паст бўлишига қарши курашда пахтакорларга ёрдам бермоқдалар.

«Оқ олтин» терими қизғин тус олмоқда. Бу ишни пухта, қисқа муддатларда ўтказиш, якунловчи йил ва умуман беш йиллик мажбуриятларини бажариш, КПССнинг бўлажак XXVII съездини муносиб ишлар билан кутиб олиш — деҳқонлар ва шерикларининг бурчидир.

(«Правда» газетасининг 4 октябрдаги бош мақоласи).

М. С. ГОРБАЧЕВнинг Францияда бўлиши

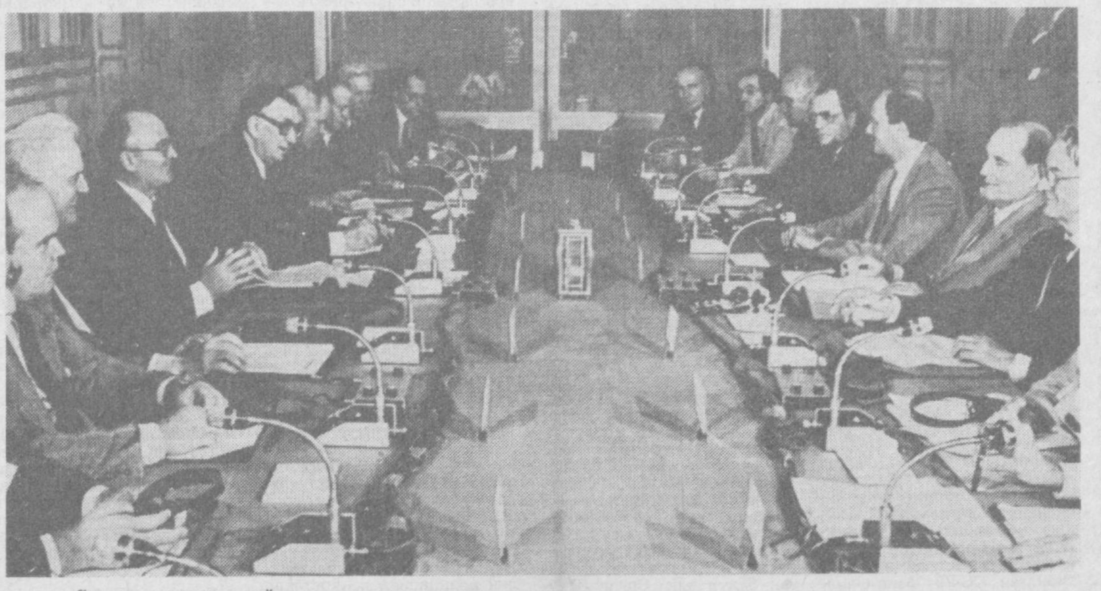

Суратда: музокара пайти.

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

3 октябрь куни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан Франция Республикасининг Президенти Ф. Миттеран ўртасида халқаро вазиятнинг, Совет—Франция ҳамкорлигини ривожлантиришнинг принципиал проблемалари юзасидан ўтказилган суҳбатлар давом эттирилиб, кенг составда музокаралар олиб борилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан Франция Республикасининг Президенти визит давомида иккала томоннинг вакиллари ўртасида амалий вазиятда ўтказилган суҳбатлар тўғрисидаги ахборотни тингладилар.

Бош министр Л. Фабиус, ташқи алоқа министри Р. Дюма, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе ва СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, шунингдек бир қанча француз министрлари Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни ривожлантиришнинг конкрет масалаларини якунлаб бердилар. Томонлар бу ҳамкорликнинг яхши характерини уқтириб ўтдилар ва унинг формаларини, жумладан савдо-иқтисодий соҳадаги ҳамкорлик формаларини такомиллаштириш кераклигини айтдилар. Иккала томон икки ёқлама манфаатли савдо-сотиқни янада рағбатлантириш мақсадга мувофиқ эканини уқтириб ўтди.

Иккала мамлакатнинг ташқи сиёсат маҳкамалари ўртасидаги сиёсий маслаҳатлашувларни мунтазам ўтказиб туриш фойдали эканлиги таъкидланди. Бу соҳада орттирилган тажриба маъқулланиб, эътибор учун қабул қилинди:

Иккала томон космосни тинч мақсадларда тадқиқ қилиш соҳасидаги Совет—Франция ҳамкорлигини давом эттириш ниятида эканини билдирди. Франция Президенти француз космонавтининг яна совет орбитал станциясида узоқ муддат бошқариладиган учишда қатнашишига розилик берди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Совет Иттифоқи билан Франция тинчлик мақсадларида энергия ҳосил қилиш учун халқаро «Токамак» термоядро реактори қурилишида биргаликда ҳамкорлик қилиш имкониятини ва мақбуллигини ўргансинлар, деб таклиф қилди. Франция президенти бу таклифга ижобий муносабатда бўлди.

М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран Совет Иттифоқи билан Франция турли соҳалардаги мавжуд алоқаларни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверишларини, ҳамкорлик ва кооперациянинг янги соҳаларини топаверишларини билдирдилар.

М. С. Горбачев СССР Олий Совети Президиуми номидан Ф. Миттеранни Москвага ташриф буюришга таклиф қилди. Франция Президенти бу таклифни миннатдорчилик билан қабул қилди. Визит муддатлари қўшимча равишда келишиб олинади.

Музокаралар конкрет, амалий ва дўстона муҳитда ўтди.

(ТАСС).

М. С. Горбачев Ф. Миттеран билан суҳбатлашди

3 октябрь куни тушдан кейин Елисей саройида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев билан Франция Республикасининг Президенти Ф. Миттеран ўртасидаги фикрлашувлар давом эттирилди.

Амалий, ишчанлик вазиятида ўтган суҳбатда иккала томонни қизиқтирувчи муҳим масалалар муҳокама қилинди.

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ Ўтган куни областимиз пахтакорлари қабул пунктларига 12 минг 735 тонна пахта топширдилар. Бу ҳосилнинг 10 минг 620 тоннаси машиналар ёрдамида териб олинди.

◆ Область далаларида 3 октябрь куни 2563 терим машинаси ишлади. Уларнинг ҳар бирида ўртача 4,3 тоннадан пахта терилди.

◆ Бўка райони механизаторлари шу куни анча юқори суръатни таъминладилар. Районда мавжуд 504 терим машинасининг 422 таси ишлатилиб, ўртача 4,6 тоннадан пахта териб олинди.

◆ Бекобод райони механик-ҳайдовчилари ҳам суръатни ошириб боришмоқда. Ўтган куни бу районда 342 та терим агрегати ишлади. Уларнинг ўртача иш унуми 4,7 тоннани ташкил этди.

◆ Ғалаба ва Коммунистик райони пахтакорлари ҳам терим агрегатларини унумли ишлатиб, пахта тайёрлашда юқори натижаларга эришмоқдалар. Ўтган куни бу районларда ҳар бир терим машинасида 4,4—4,3 тоннадан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

УРУҒЛИК ПАХТА МЎЛ БЎЛДИ

◆ ОҚҚЎРҒОН. Район меҳнаткашлари давлатга уруғлик пахта топшириш бўйича йиллик планларини бажаришди. Қабул пунктларига пландаги 8837 тонна ўрнига 9408 тонна «оқ олтин» топширилди.

95 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАРДА

◆ ЯНГИЙЎЛ. Ўрта Осиё машина синаш станцияси ишчилари шу кунгача 502 тонналик «оқ олтин» хирмони уйиб, йиллик планларини ортиғи билан бажаришди. Йиғиб олинган жами ҳосилнинг 95 проценти машиналар ёрдамида терилди. Механик-ҳайдовчилардан А. Узоқов, Ш. Юнусов, К. Эгамқулов ўртоқлар йиғимтеримда алоҳида жонбозлик кўрсатишди. Улар айни кунларда «зангори кема» бункеридан хирмонга 7—8 тоннадан пахта тўкишмоқда.

Далаларда йиғим-терим ишлари қизғин давом эттирилаяпти. Пахтакорлар умумий ҳосил салмоғини 600 тоннага етказиш учун курашни янада авж олдиришди.

ЯНА БИР БРИГАДА МАРРАГА ЕТДИ

◆ БЎКА. Районда мажбурият ҳисобига пахта топшираётган бригадалар сони ортиб бормоқда. Ўтган куни «Партия XX съезди» колхозининг Н. Турсунов бошлиқ бригадаси деҳқонлари ҳам дастлабки довондан ошишди. Мавжуд 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,5 центнердан ҳосил олинди. Жами терилган пахта 259 тоннага етди. Хирмоннинг юксалишига механик-ҳайдовчилардан И. Исаев, С. Шосаидов ўртоқлар салмоқли улушларини қўшишди.

Айни кунларда бригада аъзолари далаларда қолган ҳосилни нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиб, яна 29 тонна пахта топшириш учун ҳаракат қилишаяпти.

ҲАММАСИ БИРИНЧИ СОРТГА

◆ ПИСКЕНТ. «Пискент» совхози 7-бўлимининг З. Қамбаров етакчилик қилаётган бригадаси коллективи йиллик планни барвақт бажарди. Мавжуд 93 гектар пахта майдонидан йиғиштириб олинган 243 тонна ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортларга топширилди. Жами пахтанинг 202 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида терилди.

Бригада пахтакорлари ҳосилдорликни 40 центнерданга етказиш учун бутун куч ва имкониятларини сафарбар этишмоқда.

ОҚ ОЛТИН·ВАТАНГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 4 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун —мавсум бошидан буён машинада (планга нисбатан процент ҳисобида).

Чиноз	2,00	59,21	1,99	49,77
Ғалаба	3,52	58,20	5,06	82,05
Оққўрғон	3,00	52,44	3,98	63,80
Янгийўл	2,45	52,15	2,92	53,32
Бўка	3,45	49,46	4,43	58,07
Коммунистик	2,74	43,48	3,94	58,20
Ўрта Чирчиқ	2,62	43,42	3,61	50,64
Бекобод	3,38	36,45	3,70	26,88
Пискент	3,59	35,72	4,24	34,18
Область бўйича:	3,10	47,50	3,93	53,28

—Республикамиз областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида маълумот (мавсум бошидан буён планга нисбатан процент ҳисобида) Фарғона — 59,18; Хоразм—59,07; Бухоро — 54,37; Наманган — 51,78; Андижон—47,01; Қорақалпоғистон АССР—44,67; Навоий — 42,94, Сурхондарё — 41,32; Самарқанд — 36,22; Қашқадарё—25,27; Жиззах — 21,30; Сирдарё — 18,92. Республика бўйича—42,38.

ЕВРОПАНИНГ ВА БОШҚА ҲАММА ҚИТЪАЛАРНИНГ ТИНЧ, ЭРКИН, РАВНАҚ ТОПУВЧИ КЕЛАЖАГИ УЧУН

Франция парламенти аъзолари билан учрашув

ПАРИЖ, 3 октябрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси М. С. Горбачев Лассе саройида парламент аъзолари, миллат мажлиси ва сенатнинг ташқи ишлар комиссиялари ҳамда Франция—Совет дўстлиги группалари аъзолари билан учрашди.

Совет томонидан учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, СССР Министлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари Н. Д. Комаров, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти Е. П. Велихов, СССР Олий Совети палаталари ташқи ишлар комиссияларининг аъзолари А. М. Александров, В. В. Загладин, Л. М. Замятин, шунингдек, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, СССРнинг Франциядаги элчиси Ю. М. Воронцов ҳозир бўлдилар.

Франция Миллат мажлисининг раиси Л. Мермаз ва сенат раиси А. Поэр М. С. Горбачевни самимий табриклаб кутиб олдилар.

Л. Мермаз ўз нутқида мамлакатларимиз ўртасидаги қадимий дўстлик ва ҳамкорлик анъаналарини уқтириб ўтди. Франция билан СССР ўртасидаги ҳамкорлик турли социал-иқтисодий системалардаги мамлакатларни илҳомлантириши лозим бўлган намуна бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда, деди у. Халқларимиз иккинчи жаҳон уруши йилларида ёнма-ён туриб жанг қилдилар, бу эса дўстлигимизни мустаҳкамлади. 60-йилларда Франция —Совет муносабатлари Хельсинки руҳининг юзага келишига кўп жиҳатдан кўмаклашди. Ҳамкорлигимиз катта ўзаро манфаат келтирди ва келгусида ҳам келтириши, Франция ва Совет Иттифоқи халқларининг, бутун инсониятнинг тараққиётига ҳисса қўшиши мумкин.

Биз СССРнинг тинчликка интилишига астойдил ишонамиз. Биз сизнинг ядро синовларини тугатиш тўғрисидаги ҳамда Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқининг бир-бири территориясига етиб борадиган ядровий қуролларини 50 процент қисқартириши ҳақидаги таклифларингизни ғоят қизиқиб ўрганаяпмиз, чунки биз иккала буюк ядровий давлат бу соҳада намуна кўрсатиши керак, деб ҳамиша ҳисоблаб келганмиз.

Иккала мамлакатнинг парламент аъзолари кўп йиллар мобайнида давом эттириб келаётган алоқалар Франция—Совет муносабатларини мустаҳкамлашга кўмаклашди, деб таъкидлади Л. Мермаз. Франция билан СССР ўртасидаги яхши иноқлик Европадаги ва бошқа қитъалардаги воқеаларнинг қулай тарзда ривожланишига муайян даражада имкон беради. Франция парламентининг аъзолари бундан буён ҳам бевосита ва амалий мулоқотга тайёрдирлар.

Сўнгра парламент аъзолари ҳузурида М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Муҳтарам жаноб раислар,

муҳтарам депутатлар ва сенаторлар, хонимлар ва жаноблар!

Мен Франция парламентида нутқ сўзлаш, француз халқи сайлаган сизлар билан учрашиш имкониятидан хурсандман. Мавруддан фойдаланиб, мамлакатингизга келишга лутфан таклиф этганлик учун республика Президентига миннатдорчилик ҳам билдирмоқчиман.

Делегациямиз визитининг иккинчи куни бошланди, муҳим учрашувлар бўлиб ўтди. Икки томонлама муносабатларга ва халқаро ишларга оид актуал масалалар юзасидан фикрлашувлар бошланди. Республика Президенти Миттеран ва Франциянинг бошқа давлат арбоблари билан музокараларнинг якунларини чиқариш ҳозирча эрта, албатта. Аммо ҳозирнинг ўзидаёқ шу нарса равшанки, ҳар иккала томон мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга янги омил бахш этишга ва мавжуд реалликларни ҳисобга олиб, халқаро проблемалар юзасидан позицияларни яқинлаштиришга интилаётганлигини намоён этмоқда.

Мен республика Президенти билан суҳбатлашиб ва бугун сизларнинг ҳузурингизда нутқ сўзлаб, табиийки, франциядагилар Совет давлати ташқи сиёсатининг моҳиятини, бош йўналишини яхшироқ, тўлиқроқ тушуниб олишларига интилмоқдаман. Ҳар қандай давлатнинг ташқи сиёсати каби Совет давлатининг ташқи сиёсати ҳам биринчи навбатда ички эҳтиёжларга боғлиқдир.

Шу масалага қисқача тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз. Мамлакатимиз Совет ҳокимияти йиллари мобайнида қанчалик катта ва кўп жиҳатдан машаққатли йўлни босиб ўтганлигини биласизлар, деб ўйлайман. Биз Чор Россиясидан ниҳоятда ночор иқтисодий қолоқликни мерос қилиб олган эдик. Аҳолининг тўртдан уч қисми саводсиз эди. Совет Иттифоқи тарихан жуда қисқа муддат ичида халқнинг маданияти юксак даражада қудратли, ҳар жиҳатдан замонавий давлатга айланди. Биз ишсизликка барҳам бердик, аҳолини уй-жой, медицина хизмати, маориф каби социал неъматлар билан бепул таъминладик. Мамлакатнинг иқтисодий ривожланиши тўғрисида далолат берувчи бир қанча рақамларни айтиб ўтаман. Урушдан кейинги йилларнинг ўзидагина миллий даромадимиз 16 баравардан зиёд, саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш эса 24 баравар кўпайди. Худди шу вақт ичида совет кишисининг реал даромадлари олти баравар ошди.

Муваффақиятлардан фахрланиш бизни хотиржамликка олиб келмайди. Ҳозирги босқичда жамиятнинг ошган етуклиги олдимизга анча кенг миқёсли, ўз мазмунига кўра кўп жиҳатдан янги вазифалар қўяётганлигини кўриб турибмиз. Ишимизда бўлган камчиликларни, мавжуд қийинчиликлар ва проблемаларни, баъзида эса анчагина жиддий қийинчиликлар ва проблемаларни тўла-тўкис англаб турибмиз. Бугун биз олдимизга қўяётган бош мақсадни қисқача қилиб: жамиятни социал ва иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштириш, деб таърифлаш мумкин.

Бунинг учун кўп нарсани — халқ хўжалигининг илмий-техникавий базасини ҳам, бошқарув методларини ҳам, инсоннинг ўзини, унинг онги, кўникмалари, малакасини ҳам анча юксак даражага кўтариш талаб этилади. Хуллас, биз жамиятнинг сифат жиҳатдан янги ҳолатига эришиш йўлидан ҳаракат қила бошладик.

Экономикани янада самарали ва жўшқин, одамларнинг турмушини маънавий бой, тўлақонли, сермазмун қилиш, халқнинг социалистик ўзини-ўзи бошқарувини ривожлантириш —бизнинг бош вазифамиздир.

(Давоми иккинчи бетда).

ЕВРОПАНИНГ ВА БОШҚА ҲАММА ҚИТЪАЛАРНИНГ ТИНЧ, ЭРКИН, РАВНАҚ ТОПУВЧИ КЕЛАЖАГИ УЧУН

(Боши биринчи бетда).

Мустаҳкам тинчлик билан бирга осойишта, нормал халқаро вазият ҳам ана шу мақсадларга эришишнинг ғоят муҳим шартлари эканлигини тушуниш қийин эмас. Бизнинг ташқи сиёсатимиз айни ана шу афзалликлар билан белгиланади. Табиийки, биз ташқи сиёсатимизда бошқа халқларнинг манфаатлари ва эҳтиёжларини, ҳозирги даврнинг барча реалликларини тўла-тўкис ҳисобга олишга интилмоқдамиз.

Бизнинг дунёмиз, ранг-баранг ва зиддиятли дунёмиз аср ва минг йиллик охирига жуда тез яқинлашиб келмоқда. Бу дунё сиёсий, иқтисодий ва социал характердаги мураккаб муаммолар билан тўлиб-тошган. Планетада икки ижтимоий системанинг мавжудлиги аллақачон реал воқеалик бўлиб қолди, бу системаларнинг ҳар бири ўз қонунларига мувофиқ яшамоқда ва ривожланмоқда.

Аммо бошқа реалликни ҳам кўриш керак. Бу реаллик шундан иборатки, мамлакатлар билан қитъалар ўртасидаги ўзаро алоқа ва бир-бирига боғлиқлик тобора чамбарчас бўлиб бормоқда. Бу — жаҳон экономикаси ривожланишининг, фан-техника тараққиётининг, ахборот алмашув жадаллашувининг, ерда ва, ҳатто космосда одамлар ва буюмлар ҳаракатининг, хуллас, инсоният цивилизацияси бутун ривожланишининг муқаррар шартидир.

Афсуски, цивилизация ютуқлари ҳамиша ҳам инсонлар неъматига айланавермайди. Фан ва техника ютуқларидан инсонни қириш воситаларини яратиш учун, қурол-яроғларнинг тобора даҳшатли турларини яратиш ва тўплаш учун ҳам ҳаддан ташқари тез ва ҳаддан ташқари актив фойдаланилмоқда.

Шундай бир шароитда Гамлетнинг «Ё ҳаёт, ё мамот» деган машҳур гапи эндиликда айрим бир шахсга эмас, балки инсоният зотига тааллуқли бўлиб қолди. Бу муаммо жаҳоншумул муаммога айланиб қолмоқда. Бунинг жавоби фақат битта бўлиши мумкин, бу ҳам бўлса инсоният, цивилизация қандай қилиб бўлмасин омон қолиши керак. Аммо буни фақат биргаликда яшашни, шу кичик сайёрада ёнма-ён яшашни ўрганиш, бир-бирларининг манфаатлари билан ҳисоблашишдек қийин санъатни эгаллаш йўли билангина таъминлаш мумкин. Биз буни тинч-тотув яшаш сиёсати деб атаймиз.

Биз халқимизнинг хавфсизлиги ва тинч меҳнатига тажовуз қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишга қақшатқич зарба бериш учун етарлича кучлимиз. Аммо биз ҳар бир халқ ўз идеологияси тўғрилигини, ўз ихтиёри билан танлаб олган тузумнинг афзалликларини қурол кучи билан эмас, балки фақат ва нуқул намуна кучи билан исботлаши керак деб ҳисоблаймиз. Бизнинг қатъий эътиқодимиз мана шундай.

Мен кеча Президент жанобларига зиддиятларнинг асосий ўқини, жаҳон сиёсатидаги икки тенденция курашини тушунишимиз тўғрисида гапирган эдим. Халқаро ҳамжамият олдида турган вазифаларни ерда ҳам, космосда ҳам тобора янги ва тобора кўпроқ вайронгарчилик келтирадиган қурол турларини яратиш ҳамда тўплаш билан ҳал этиш мумкин деган фикр қай тарзда оқланишидан қатъи назар, бизга ниҳоятда хатарли бўлиб туюлмоқда. Халқаро кескинликни сақлаб қолаётган ва кучайтираётган ҳаракатлар ҳам биз учун хатарлидир. Халқаро вазият бусиз ҳам кескинлашиб кетган. Шу қадар кескинлашганки, ҳозир кечиктириб бўлмайдиган мураккаб масалалар юзасидангина эмас, балки оддий проблемалар хусусида ҳам аҳдлашиб олиш ниҳоятда қийин бўлиб қолди. Ҳозир амалдаги тенденцияларни тўхтатиб қолмасак, эртага уларнинг мудҳиш инерциясини бартараф этаолмай қолиш мумкин. Сўзлашиш яна ҳам мушкуллашади.

Шу боисдан ҳам биз вақт ғаниматда ҳозирнинг ўзидаёқ дарҳол қуролланиш пойгасининг «жаҳаннам поезди»ни тўхтатиб қолишни, қурол-яроғларни қисқартира бошлашга киришишни, халқаро вазиятни соғломлаштиришни, халқлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантиришни шу қадар муҳим деб ҳисобламоқдамиз. Бу — ўзаро манфаатли иш бўлиб, умумий вазифадир. Ҳеч ким ўзини четга торта олмайди.

Эҳтимол, ўзларингиз билсангиз керак, Совет Иттифоқи шунга даъват этибгина қолмай, балки бу йўналишда ҳаракат ҳам қилмоқда.

Биз Европада ўртача олислик ракеталарини бундан буён жойлаштиришни ихтиёрий равишда тўхтатиб қўйдик ва Қўшма Штатларни худди шундай қилишга даъват этдик. Барча ядровий портлатишларни тўхтатдик ва АҚШни худди шундай иш тутишга даъват этдик. Табиийки, биз ядро қуролига эга бўлган бошқа давлатларга ҳам шундай даъват билан мурожаат этамиз.

Совет Иттифоқи Марказий Европада иккала томоннинг қуролли кучлари ва қурол-яроғларини камайтиришга киришишни ҳамда бу ишни Совет ва Америка қўшинларини камайтиришдан бошлашни таклиф этади. Бунда биз америкаликларга қараганда кўпроқ қўшинни камайтиришга тайёрмиз.

Космосга келганда шуни айтиш керакки, биз ундан фақат тинчлик мақсадларида фойдаланиш тарафдоримиз ва шу ҳақда аҳдлашиб олишга қатъий даъват этамиз. Чунки қуролланиш пойгасининг космосга ёйилиши ядровий аслаҳахоналарни қисқартиришга объектив равишда имконият қолдирмайди. Ўзларингизга маълумки, биз космик фазони тинч мақсадларда ўзлаштириш соҳасида халқаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида БМТга таклиф киритдик.

Ҳозир эса мен сизларга Совет Иттифоқи кўраётган янги тадбирларни маълум қилмоқчиман. Бу тадбирлар айни ўша мақсадни: қуролланиш пойгасининг ҳалокатли жараёнини тўхтатиб қолиш, инсоният боши узра пайдо бўлган уруш хавфини бартараф этиш мақсадини кўзлайди.

Биринчи. Яқинда биз АҚШ ҳукуматига мурожаат этиб, иккала томон учун зарбдор космик қуролларни батамом тақиқлаш ва бир-бирларининг территориясига етиб борадиган ядровий қуролларни ҳақиқатан ҳам тубдан, 50 процент қисқартириш тўғрисида аҳдлашиб олишни таклиф қилдик.

Бошқача сўзлар билан айтганда, биз шу йилнинг бошида иккала томон Женева музокараларининг мақсадлари сифатида келишиб олган айни ўша вазифалар: қуролланиш пойгасини тўхтатибгина қолмай, шу билан бирга қурол-яроғлар даражасини кескин қисқартириш ва айни вақтда космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш тўғрисидаги вазифаларни амалда ҳал этишни таклиф қилмоқдамиз.

Мана шуларнинг ҳаммаси стратегик барқарорликни ва ўзаро ишончни нақадар мустаҳкамлаши тўғрисида гапиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Сизларга шуни маълум қилаоламанки, Женевадаги делегациямизга ушбу масала юзасидан конкрет таклифлар киритиш тўғрисида кўрсатмалар ва музокарадошларга тўла-тўкис изоҳлар бериш ваколатлари берилган.

Буларнинг ҳаммасини сизларга шунинг учун айтмоқдаманки, ҳозирдаёқ Ғарбда бизнинг таклифимиз хусусида кўпдан-кўп ҳар хил фикрлар ва нотўғри талқинлар юзага келган, бинобарин бирмунча равшанлик киритиш пайти келди.

Иккинчи. Европадаги ўртача олислик ядровий воситалар тўғрисида. Шундай воситаларни тезроқ ўзаро қисқартириш тўғрисида аҳдлашувга эришишни енгиллаштириш мақсадида (бизга тез-тез айтишларича, бундан Ғарбий Европадагилар ҳам жуда манфаатдордирлар) биз космик ва стратегик қуроллар проблемаси билан бевосита боғлиқ бўлмаган ҳолда алоҳида тегишли битимни тузиш мумкин деб ҳисоблаймиз. Бундай йўл амалий бўлиши мумкин деб ўйлаймиз.

Шу муносабат билан Европа кучлар балансида Франция ва Англия ядро потенциалининг ўрни каби масала хусусидаги позициямизни тушунтириб бериш муҳим деб ҳисоблайман. Бу потенциал тез ўсиб бормоқда ва энди биз ундан кўз юма олмаймиз. Франция томони Франциянинг ядровий кучлари унинг иштирокисиз муҳокама қилинмаслигини уқтириб ўтган эди. Бу ҳақ гап. Демак, шу мавзуда ўртамизда бевосита музокара бошлаш ва биргаликдаги куч-ғайрат билан ўзаро мақбул йўл топишга уриниб кўриш пайти келди. Совет Иттифоқи Франция билан, худди шунингдек, ўз-ўзидан равшанки Англия билан ҳам ана шундай бевосита музокарага тайёр.

Бунда биз Франция хавфсизлиги манфаатларини жуда эътибор билан ҳисобга олажагимизни таъкидламоқчиман. Бугун эса, бизнинг фикримизча, унинг қурол-яроғларини қисқартириш тўғрисидаги масала ўртага қўйилган эмас.

Учинчи. Биз Европада ўртача олислик ракеталарини жойлаштирмай туришни эълон қилганлигимизни биласизлар. Совет Иттифоқи Европа зонасида жанговар навбатчиликда эга бўлган СС-20 ракеталари сони ҳозир 243 тани ташкил қилади. Бу — 1984 йил июнь ойидаги даражага аниқ мос келишини билдиради, ўшанда Американинг ўртача олислик ракеталари Европада жойлаштирилишига жавобан бизнинг ракеталаримиз қўшимча равишда жойлаштирила бошланган эди. Бунда қўшимча равишда жойлаштирилган СС-20 ракеталари ҳозирги вақтда жанговар навбатчиликдан олинган, ана шу ракеталарни жойлаштириш учун мўлжалланган доимий иншоотлар эса яқин икки ой ичида кўчириб олиб кетилади. Буни контроль қилиш мумкин. Бунда Қўшма Штатлар территориясининг ўзига нисбатан бизнинг жавоб чораларимиз ҳамон ўз кучида қолмоқда.

Биз шу топда «Европа зонаси» деган иборага қандай маъно бераётганлигимизни ҳам тушунтирмоқчиман. Бу — Ғарбий Европа территориясидаги объектларни яксон қилаоладиган ўртача олислик ракеталари жойлаштирилган зонадир.

Бунга шуни илова қилиш керакки, биз эски ва жуда қудратли СС-5 ракеталарини аллақачон батамом қуроллар қаторидан олиб ташладик ва СС-4 ракеталарини олиб ташлашни давом эттирмоқдамиз. Демак, умуман СССРнинг Европа зонасидаги ўртача олисликка учирувчи ракеталар сони эндиликда бундан ўн ёки ҳатто ўн беш йил илгаригига қараганда анча камдир. Биз ўзимизни мана шундай чеклар эканмиз, Европа хавфсизлигининг кенг кўламдаги манфаатларига амал қилмоқдамиз. Энди Европа Америка Қўшма Штатларининг жавоб тадбирини — у ўзининг ўртача олислик ракеталарини Европа қитъасида бундан буён жойлаштиришни тўхтатишини кутишга ҳақли деб ўйлайман.

Совет Иттифоқи қандай жиддий қадамлар қўяётганлигини кўриб турибсизку. Бизнинг кейинги таклифларимиз аввалги тадбирларимиз билан қўшилиб, амалий ва реалистик комплекс бўлади деб ўйлаймиз, ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши халқаро муносабатларни ривожлантиришда чинакам бурилишга олиб келган бўлур эди. Халқлар ўртасида тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик манфаатлари йўлидаги бурилишга олиб келган бўлур эди.

Истасангиз, бу — тинчликка таҳдид солаётган ғоят хатарли халқаро вазиятни соғломлаштиришга қаратилган программамиздир. Ғарб ҳам бизнинг таклифларимизга жавобан шу йўлдан боришини кутамиз.

Шуни таъкидламоқчиманки, биз олға сураётган программанинг амалга оширилиши барча халқлар учун шу қадар матлуб, шу қадар муҳим мақсад—ядро қуролини тақиқлаш ва уни батамом тугатиш, инсониятни ядро уруши хавфидан батамом халос қилиш мақсади сари муҳим силжишни ҳам билдирган бўлур эди.

Ядровий урушда ғолиблар бўлиши мумкин эмас—чамаси, масъулиятни ҳис этувчи барча сиёсатдонлар бу фикрга қўшиладилар. Энди бундан амалий хулоса чиқариш — ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш пайти келди. Биз барча соф ниятли, реалистик фикрдаги сиёсий кучлар, жамоат арбоблари, ўз Ватани, ўз ҳаёти, фарзандлари ва набираларининг ҳаёти азиз бўлган барча кишилар бу талабни қўллаб-қувватлайдилар, деб ўйлаймиз.

Химиявий қуролни батамом тақиқлаш ва унинг запасларини тугатиш вазифаси тобора муҳим бўлиб қолмоқда. Женевада қуролсизланиш юзасидан олиб борилаётган конференцияда Совет Иттифоқи тегишли конвенция ишлаб чиқишда актив қатнашмоқда. Биз бир қанча жиддий жиҳатларда, шу жумладан контроль қилиш соҳасида музокарадош шерикларимизга ён босмоқдамиз. Ишончли контроль тўғрисида бемалол келишиб олиш мумкинлигига ишончим комил.

Дарвоқе, бу ишда мана бундай фикр ҳам келиб чиқади. Башарти, ядровий қуролни тарқатмаслик тўғрисида бир битимга келишга муваффақ бўлинган экан, нега энди худди шу усулни химиявий қуролга нисбатан ҳам қўлланиш мумкин эмас? Бу ҳол химиявий қуролни батамом тақиқлаш юзасидан кўрилаётган умумий куч-ғайратлар оқимига тўғри келган бўлур эди. Совет Иттифоқи химиявий қуролни тарқатмаслик тўғрисида халқаро битимни ишлаб чиқишда қатнашишга тайёр бўлур эди. Биз, Европа марказида химиявий қуролдан ҳоли зонани вужудга келтириш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишга ҳам тайёрмиз.

Бу ерда, айтиш мумкинки, Ғарбий Европанинг юраги бўлган Парижда сўзлай туриб, Европа хавфсизлигининг баъзи катта проблемалари ҳақида, биз Совет Иттифоқида кўриб турган проблемалар тўғрисида гапирмай ўтолмайман.

Энг умумий масаладан бошламоқчиман. Гапнинг сирасини айтганда, Европадаги хавфсизлик нима дегани? Бу — уруш ва уруш хавфи йўқ дегани. Халқларнинг танлаб олган социал йўллари ҳар хил бўлишига қарамай, уларнинг тақдири ўзаро боғлиқлиги, бир-бирига чирмашиб кетганлиги Европада алоҳида куч билан сезилиб турибди. Европа географик жиҳатдан зичлиги, қурол-яроғлар билан қалашиб кетганлиги сабабли бошқа ҳар қандай қитъага қараганда қуролли можаро олдида, айниқса, ядровий можаро олдида ҳимоясиздир.

Демак, Европанинг хавфсизлигини ҳарбий воситалар билан, ҳарбий куч билан таъминлаш мумкин эмас. Бу мутлақо янги вазият бўлиб, асрлар, ҳатто минг йиллар, мобайнида анъаналар билан, фикрлар тарзи ва ҳаракат тарзи билан шаклланган тушунчалардан бутунлай фарқ қилади. Инсон тафаккури барча янги нарсаларга дарҳол мослаша олмайди. Бу ҳаммага тааллуқлидир. Биз буни ҳис этиб турибмиз, биз одатдаги кўпгина нарсаларни, шу жумладан ҳарбий ва албатта, сиёсий соҳалардаги нарсаларни қайта идрок этиб, уларни янги реалликларга тўла мувофиқ ҳолга келтира бошладик. Ғарбий Европада ҳам, унинг ташқарисида ҳам худди шундай идрок этилишини истар эдик.

Ҳозирча йўл қўйиб бўлмайдиган қасос олдидаги қўрқув урушга, ҳарбий куч ишлатишга тўсиқ бўлиб турибди. Аммо биргина қўрқув билан мустаҳкам тинчлик ўрнатиш мумкин эмаслигини ҳамма тушуниб турибди. Бироқ, бутун масала шундаки, қўрқувнинг ёки ҳарбий ибора билан айтганда қўрқитишнинг ўрнини оладиган нарсани қаердан топиш мумкин?

Ҳозир «самовий урушлар» деб аталган урушда янги қуролни қўлланиш ҳисобига бунинг чорасини топиш йўлларини излашга уринаётганликларини кўриб турибмиз. Бу — хом ҳаёлдир. Хом ҳаёл бўлганда ҳам, ниҳоятда хатарли хом хаёлдир. Умуман хавфсизлик проблемаларини ҳал этиш йўлини қалқон билан қилични такомиллаштиришдан излаш гўлликдир. Умуман халқаро хавфсизликда бўлгани сингари Европадаги ҳавфсизликка ҳам фақат тинч-тотув яшаш, кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш, ишончни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантириш йўли билангина эришиш мумкин.

Бу узоқ ва машаққатли йўл бўлиб, бунинг устига, неча ўн йиллар мобайнида тўпланиб қолган ўзаро шубҳа, ишончсизлик, нотўғри тушунчаларни бартараф этишни талаб қилади. Башарти биз яшашни истар эканмиз, бундан бошқа йўл йўқ. Ҳар бир узоқ йўл дастлабки одимлардан бошланганидек, кўпинча ана шу одимни ташлаш, айниқса, машаққатли бўлади. Биз буни тушунамиз ва ўзимизга ҳам, сизларга ҳам бу вазифани ҳал этишни таъминлашда ёрдамлашмоқчимиз. Мен юқорида айтиб ўтган таклифлар айни шу руҳ билан суғорилгандир.

Ҳарбий соҳада ўзаро ишончнинг муҳим проблемасини муҳокама этаётган Стокгольмдаги конференцияга ҳам бу гап тааллуқлидир. Назаримизда, у ерда келгусида эришиладиган битимларнинг белгилари аста-секин аён бўлиб бормоқда. Бу битимлар куч ишлатмаслик принципини конкретлаштиришни ва унга мумкин қадар кўпроқ таъсирчанлик бахш этишни ўз ичига олади. Бу битимлар ҳарбий соҳада ишонч чораларининг муайян тўпламини ўз ичига олади, бу тадбирлар ҳарбий муҳолифлик кескинлашган шароитда бошқа томоннинг ҳатти-ҳаракатини нотўғри талқин этишдан ўзига хос асрагич ҳисобланади. Бир қанча давлатлар, аввало бетараф давлатлар бир-бирига хабар қилиб туриши керак бўлган ҳар йилги ҳарбий фаолият режалари билан ўзаро айрибошлаб туриш ҳақида келишиб олишни таклиф этишмоқда. Биз бундай битим шубҳаланишни бартараф этишга ёрдам бериши, урушга яширинча тайёргарлик олиб боришни қийинлаштиришни ҳисобга олиб, шундай битим тузишга тайёр эканлигимизни изҳор этмоқдамиз.

Дунёнинг турли районларида, шу жумладан бизнинг қитъамизда — Европа шимоли ва Болқонда ядросиз зоналар вужудга келтириш ғояси тобора кенг тарқалмоқда. Биз бу ғояларни қўллаб-қувватлаймиз, талаб қилинган жойларда уларга тегишли гарантияларда қатнашишга тайёрмиз. Иккала ҳарбий-сиёсий гуруҳни ажратиб турган йўлнинг икки томонида ядровий қуролдан холи йўлка яратиш ғояси ҳам биз учун фойдали ғоя бўлиб туюлмоқда. Ядро қуролига эга бўлмаган давлатлар ва ўз территориясида бу қурол бўлмаган давлатлар ўз хавфсизлигининг пухта халқаро-ҳуқуқий гарантиясига, уларга қарши ядровий қурол ишлатилмайди, деган гарантияга эга бўлиш ҳуқуқига тўла ҳақлидирлар, деб ҳисоблаймиз.

Умумевропа ҳамкорлигининг кўпгина жиҳатлари Хельсинкидаги Якунловчи актда мустаҳкамлаб қўйилган. Биз бу акт жиддий муваффақиятдир ва ўз аҳамиятини тўла сақлаб қолмоқда, деб ҳисоблаймиз. Хельсинки аҳдномаларининг ўн йиллиги нишонланган кунларда Умумевропа жараёнининг барча иштирокчилари уни давом эттиришни ёқлаб чиқдилар. Совет Иттифоқи унда ғоят актив иштирок этишга тайёрдир. Европадаги ҳар бир мамлакат Хельсинки жараёнига ўз миллий тажрибасининг улушини қўшди.

У Европа халқларининг муштарак бойлиги бўлиб, уни биргаликда куч-ғайрат сарфлаб асраш ва кўпайтириш керак.

Европадаги сиёсий иқлим Ғарб билан Шарқ ўртасидаги иқтисодий алоқалар кўп жиҳатдан қай тариқа ривожланишига боғлиқдир. Бу ишга ҳам новаторлик билан ёндашиш зарур. Бугун ҳар бир мамлакат олдида турган саноат, техника ва илмий тараққиёт вазифаларини ҳал этиш халқаро меҳнат тақсимотидан самарали фойдаланиш билан анча енгиллашган бўлур эди. Совет Иттифоқида биз бунга тайёрмиз, шу жумладан кооперациялаш ва ҳамкорликнинг янги формаларини излашга ҳам шаймиз. Равшанки, бундай ҳамкорликни ўзаро манфаатли, тенгҳуқуқлилик, ишларни пухта юритиш асосида олиб боришга тайёрмиз.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши билан Европа иқтисодий ҳамжамияти ўртасида анча амалий муносабатлар ўрнатилиши ҳам фойдали бўлур эди, деб ўйлаймиз. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар бу соҳада ижобий ташаббус бошлаб бердилар. Чамаси, бу ташаббус қониқиш билан кутиб олинди. Бу ташаббуснинг конкрет натижалар бериши муҳимдир. Бунда, айтиб ўтилганидек, Европа иқтисодий ҳамжамияти мамлакатлари «сиёсий бирлик» сифатида чиқаётган тартибда биз улар билан конкрет халқаро проблемалар юзасидан ҳам умумий тил топиш йўлини излашга тайёрмиз. Буни турли формаларда, парламент алоқаларини ҳам қўшиб, шу жумладан Европа парламентига аъзо бўлганлар билан ҳам амалга ошириш мумкин бўлур эди.

Европадаги барча мамлакатларнинг куч-ғайратини бирлаштирмасдан туриб, қитъамизда атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва соғломлаштиришдек кескин проблемани ҳам чинакамига ҳал этиш мумкин эмас. Образли қилиб айтганда, қитъамизнинг кўпгина районларида замин оёғимиз остида бамисоли аланга олмоқда, осмондан олов ёмғири ёғмаётган бўлса ҳам кислота ёмғири ёғмоқда, тутуннинг кўплигидан осмоннинг ўзи кўринмаяпти. Европадаги дарёлар ва денгизлар ҳам аянчли аҳволга тушиб қолмоқда. Ўз вақтида бизларнинг ҳаммамиз энди умуман миллий доирада ҳал қилиб бўлмайдиган проблемаларни юзага келтириб, чамаси етарли даражада узоқни кўриб иш тутмадик. Ҳаммамиз қитъанинг тақдири муштараклигини англашимиз зарур бўлган ҳақиқий соҳа мана шулардан иборат.

«Гуманитар» деб аталган кенг соҳада ҳам кўп нарсаларни қилиш мумкин. Умумий куч-ғайрат сарфлаб, ўтмишнинг маданий бойликларини сақлаб қолиш, инсониятнинг маънавий бойликлари бешиги бўлган Европада ўзаро бойитишнинг йўлларидан бири бўлган маданий айирбошлашлар ғоят катта диққат-эътиборни талаб қилувчи нарсалар эмасми, ахир? Биз бир неча кундан кейин Будапештда очиладиган «маданий анжуман» деб аталмиш катта воқеага зўр қизиқиш билан тайёргарлик кўрмоқдамиз. Бир-бирининг ҳаёти тўғрисида хабардор қилиб туришни кенг йўлга қўйиш, ўзаро ҳайриҳоҳлик ва ҳурмат-эҳтиром туйғуларини ривожлантириш ҳам шу соҳага тааллуқлидир. Бир-бирининг тилини ўзаро ўрганиш шу нуқтаи назардан катта аҳамиятга эгадир. Мактаб ўқувчилари, студентлар, ўқитувчиларни ўзаро юбориб туриш истиқболли ишдир. Лекин муҳими — ёш авлод бир-бири ҳақида тўғри тасаввурга эга бўлишидадир. Чунки, тинч Европани ёшлар барпо қилади. Касалликларга — эски ва янги касалликларга қарши курашда кучларни бирлаштириш ғоят муҳим вазифа ҳисобланади.

Совет Иттифоқи инсон ҳуқуқини таъминлашга ғоят жиддий аҳамият бермоқда. Фақат бу проблемани юзсизлик ва чайқовчиликдан, бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашишга интилишлардан халос қилмоқ керак. Бугунги Европа олдида муҳожир ишчиларнинг аҳволи, аралаш никоҳлар, оилаларнинг бир-бирига қўшилиши каби проблемалар ниҳоятда кескин бўлиб турибди. Биз бундай проблемаларга барча давлатларнинг суверен ҳуқуқларига тўла ҳурмат билан қараб ижобий ва инсонпарварлик руҳида ёндашиш тарафдоримиз.

Ҳурматли хонимлар ва жаноблар! Ҳозирги вазиятда ўрта аср мутаассиблари сингари идеологик келишмовчиликларни давлатлараро муносабатлар даражасига олиб чиқмаслик, айниқса, муҳимдир. Бу муносабатлардаги барқарорлик, сиёсий конъюнктурага берилмаслик умуман Европадаги барқарорликни ҳам мустаҳкамлайди.

Биз масалан, ташкилотлар сифатида Варшава Шартномаси билан Шимолий Атлантика иттифоқи ўртасида бирон бир формада алоқа боғлаш имконияти бир умр ман этилган нарса, деб ҳисобламаймиз. Мен бу ерда узоқ ва яқин истиқболда Европанинг бир-бирига қарши турувчи гуруҳларга бўлинганини бартараф этиш ҳақида гапирмаяпман. Маълумки, биз ўз иттифоқчиларимиз билан айни шу нарсани таклиф этмоқдамиз. Иккита блок мавжуд бўлиб турган шароитда ҳам, бизнинг фикримизча, ҳозирги муҳолифлик тиғини ўтмаслаштириб турадиган икки томонлама тинчликни яратиш мумкин.

Бугунги кунда Шарқ билан Ғарб ўртасидаги жўшқин сиёсий мулоқотни ривожлантириш, унинг йўлга қўйилган барча формаларидан — турли даражаларда мунтазам учрашувлар, албатта олий, сиёсий маслаҳатлашувлардан ҳам, илмий ва маданий жамоатчиликнинг кенг алоқаларидан ҳам фойдаланиш ҳар қачонгидан муҳимдир.

Парламентларнинг алоқаларини ривожлантиришни ҳам ғоят муҳим иш, деб ҳисоблаймиз. Парламент биносида сўзлар эканман, буни алоҳида уқдириб ўтишни истардим. Шу жумладан, Франция билан парламент алоқаларини ривожлантириш зарурлигини ҳам алоҳида уқтирмоқчиман. Франция миллат мажлиси ва сенатининг депутатлари Москвада азиз меҳмонлар сифатида кутиб олинишларига амин бўлишлари мумкин. Буни мен СССР Олий Совети номидан айтаяпман.

Нисбатан қисқа муддатларда қитъамизда вазиятни соғломлаштиришга реал эришиш мумкинлиги тўғрисидаги, ҳозирги муҳолифликларни бартараф этишда Европанинг ролини ошириш ҳақидаги бизнинг фикрларимиз умумий тарзда мана шундайдир.

Яна бир жиҳатни айтмоқчиман. Ҳозир турли районлардаги мавжуд низолар ва кескинлик манбаларини тугатиш учун янада актив баҳамжиҳат ҳаракат қилиш зарурлиги ҳар қачонгидан кўра кўпроқ сезилмоқда. Совет Иттифоқи билан Франция бир-бирига қарши бўлган ҳарбий-сиёсий гуруҳларга мансублигига қарамасдан, ҳозир мавжуд бўлган бир қанча регионал проблемалар ва вазиятларга ёндашишда кўп жиҳатдан умумий бир фикрда турганлиги реал факти ҳам шундай баҳамжиҳат ҳаракат қилиш мумкинлигига бир мисолдир. Масалан, Яқин Шарқдаги, Марказий Америкадаги, Жанубий Африкадаги ва бошқа жойлардаги аҳвол шулар жумласидандир. Бизнинг Франция раҳбарлари билан алоқаларимиз шуни тасдиқламоқда.

Ғарбий Европа билан яхши қўшничилик ва ҳамкорлик алоқаларини кенгайтиришни таклиф этар эканмиз, биз НАТОга кирган ва айни пайтда Хельсинки Актини имзолаган Канаданинг бу ишларга ҳисса қўшиши мумкинлигининг аҳамиятини асло камситмоқчи эмасмиз. Бизнинг Европадаги сиёсатимиз Америкага қарши йўналишга ҳам эга эмас.

Бу мавзуда озмунча лўттибозлик қилинаётгани йўқ. Шу сабабли унга муфассалроқ тўхталиб ўтишга ижозат этгайсиз. Бизни Ғарбий Европа билан муносабатларни яхшилай бориб, гўё Ғарбий Европа билан АҚШ ўртасига нифоқ солмоқчи, уни АҚШ билан уруштириб қўймоқчи, деган масала қўйилишининг ўзи бемаъниликдир. Биринчидан, биз Ғарбий Европа билангина эмас, балки АҚШ билан ҳам яхши муносабатда бўлишни хоҳлаймиз. Дарвоқе, Хитой, Япония, бошқа мамлакатлар билан ҳам шундай яхши муносабатларда бўлмоқчимиз. Биз бир давлатни иккинчисига қарши гиж-гижлаш, блоклар ва қарши блоклар тузиш, «ўқ» ва «уч бурчаклар» вужудга келтиришдан иборат «кучлар баланси» меттерних сиёсатини эмас, балки ёппасига кескинликни юмшатиш, бутун дунёда хавфсизликни мустаҳкамлаш ва ялпи халқаро ҳамкорликни ривожлантириш сиёсатини олиб бормоқдамиз. Иккинчидан, биз реалистлармиз ва Ғарбий Европа билан АҚШни боғлаб турган тарихий, сиёсий, иқтисодий алоқалар нечоғлик мустаҳкам алоқалар эканлигини тушунамиз.

Ҳурматли депутатлар! Инсониятнинг энг донишманд кишилари онгимиз турмушнинг илдам ўзгариб бораётганлигидан орқада қолиши хавф-хатаридан огоҳлантирган эдилар. Бу гап бизнинг кунларимизда, айниқса, муҳимдир. Инсон ҳозироқ галактика манзилларига йўл олмоқда. Аммо ер юзида ҳали қилинмаган қанчадан-қанча ишлар бор! Мавжуд проблемаларни бирор халқ ҳам, бирор давлат ҳам ёлғиз ўзи ҳал этишга қодир эмас. Алоқаларнинг узилиб қолганлиги, муҳолифлик, ишончсизликнинг эски юки уларнинг бирлашишига имкон бермаяпти.

Ушбу залда ўтирганлардан ҳаммаси ҳам бизнинг дунёқарашимизни, идеологиямизни қабул қилмаслигини биламан. Реалист сифатида ҳеч кимни бизнинг эътиқодимизни қабул қилдиришга интилмайман. Ҳар қандай фалсафага одамлар ва халқларнинг ўзлари уларни бошидан кечириб, ақл ва қалби билан қабул қилгандан кейингина келишади. Аммо сиёсий ва фалсафий қарашлардаги фарқларга қарамай, идеаллар ва бойликларда ҳамиша бир нарсани эсда тутишимиз керак: бизларнинг ҳаммамиз ўтмиш авлодлар бизга ҳадя этган ҳаёт оловини сақловчилармиз.

Уларнинг ҳар бирининг ўз миссияси бўлиб, ҳар бири жаҳон цивилизациясини ўзича бойитди. Уйғониш даври ва буюк француз революцияси даврининг улкан донишмандлари, Россияда Октябрь революциясининг қаҳрамонлари, ғалабалар ва қаршилик кўрсатиш ҳаракатлари қаҳрамонлари — уларнинг ҳаммаси тарих олдидаги бурчларини бажардилар.

Бизнинг авлодимиз ҳақида нима деса бўлади? Бу авлод буюк ихтироларни амалга оширди, лекин у инсон зотини йўқ қилиб юбориш усулларини ҳам топди. Учинчи минг йиллик арафасида биз ядровий «алхимия»нинг қора китобини ёндириб ташлашимиз керак. Йигирма биринчи аср ялпи ҳалокатдан қўрқувсиз дастлабки ҳаёт асри бўлсин.

Куч-ғайратларимизни бирлаштирсак, биз бу миссияни бажара оламиз. Совет Иттифоқи Европа ва бошқа барча қитъаларда тинчлик, эркинлик, истиқболнинг гуллаб-яшнашини таъминлашга ўз ҳиссасини қўшишга тайёрдир. Бу йўлда биз куч-ғайратимизни аямаймиз.

* * *

М. С. Горбачевнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу учрашувдан ҳотира бўлсин деб Миллат мажлисига Совет—Француз илмий аппаратлари ўрнатилган планеталараро «Вега» станцияси макетини туҳфа қилиб топширди.

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ Ф. МИТТЕРАН БИЛАН ЯКУНЛОВЧИ СУҲБАТИ

4 октябрь куни Елисей саройида КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан Франция Президенти Ф. Миттеран ўртасида навбатдаги суҳбат бўлди.

Бир қанча йирик халқаро проблемалар, шунингдек баъзи регионал масалалар юзасидан фикрлашувлар ниҳоясига етказилди.

Жаҳоншумул проблемалар қаторида М. С. Горбачев олға сурган янги совет ташаббуслари асосида қуролсизланиш масалаларини муҳокама қилишга асосий ўрин берилди.

Музокаралар тугаганидан кейин М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран қўшма матбуот конференциясини ўтказадилар. (ТАСС).

БИТИМЛАР ИМЗОЛАНДИ

ПАРИЖ, 4 октябрь. (ТАСС). Бугун Елисей саройида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе ва Франция ташқи алоқалар министри Р. Дюма 1986—1990 йиллардаги даврда СССР билан Франция ўртасида иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимни, шунингдек даромадлардан икки бор солиқ олинишини бартараф этиш ҳақидаги битимни имзоладилар.

Имзолаш маросимида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев ва Франция Республикасининг Президенти Ф. Миттеран ҳозир бўлдилар.

А. А. ГРОМИКО АВСТРИЯ ПАРЛАМЕНТИНИНГ АЪЗОЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

3 октябрь куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико расмий визит билан Совет Иттифоқига келган Австрия Миллат кенгашининг президенти А. Бенья бошчилигидаги Австрия парламенти делегациясини қабул қилди. Делегация составида Австриянинг қонун чиқарувчи олий органига кирган барча партияларнинг вакиллари бор.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида томонлар ҳозирги халқаро аҳвол ва Совет—Австрия муносабатларининг бир қанча энг муҳим масалалари юзасидан фикрлашиб олдилар. Халқаро вазият ҳамон кескинлашаётганлигидан хавотирлик изҳор қилинди. Ҳар иккала томон барча давлатлар — ядро қуролига эга бўлган ва эга бўлмаган кичик ва катта давлатлар уруш хавфини бартараф этиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш учун янада активроқ курашишлари зарур деган фикрни билдирдилар. Унда мамлакатларнинг тинчликни сақлашга қаратилган биргаликдаги куч ғайратлари муҳим аҳамият касб этади. Кескинликни юмшатиш ва давлатлар ўртасида конструктив ҳамкорликка қайтиш кечиктириб бўлмайдиган вазифалардан биридир.

А. А. Громико Вашингтон вужудга келган стратегик мувозанатни ўз фойдасини кўзлаб бузишга, СССРдан ҳарбий устунликка эришишга, жаҳонда ўзи учун ҳукмрон позицияни таъминлашга зўр бериб уринаётганлигига Австрия делегацияси аъзоларининг эътиборини жалб этди. Бу эса АҚШ нинг ҳарбий потенциали тинмай оширилаётганлигида, у қурол-яроғларнинг, шу жумладан ядро ва химиявий қуролларнинг янги турларини ишлаб чиқаришнинг кенг миқёсли программаларини амалга ошираётганлигида намоён бўлмоқда. Вашингтоннинг космик фазони харбийлаштиришга оид режалари инсоният учун, айниқса хавф туғдирмоқда. Бу режаларнинг амалга оширилиши уруш хавфини янада кучайтирган бўлур эди.

Кейинги вақтда Совет Иттифоқи илгари сурган тинчлик ташаббусларига, шу жумладан Совет томони ҳар қандай ядро портлатишларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйганлигига ва АҚШни ҳам бундан намуна олишга чақирилганлигига Австрия парламенти делегацияси аъзоларининг эътибори қаратилди. Космос ҳарбийлаштирилмаган шароитда уни тинч ўзлаштириш соҳасидаги халқаро ҳамкорлик тўғрисида СССРнинг БМТга киритган таклифи муҳим воқеа бўлди.

Ҳар иккала томон КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев билан АҚШ президенти Р. Рейганнинг бўлажак учрашуви катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Австрия парламентининг аъзолари, бу учрашув ижобий натижаларга олиб келади, деган умид билдирдилар. А. А. Громико учрашув муҳим аҳамиятга эга бўлади, деган фикрга қўшилди. Совет раҳбарлари ва барча совет кишилари учрашув якунлари кескинликни камайтиришга олиб келади ва тинчлик манфаатларига мос бўлиб тушади, деб умид билдирмоқдалар. Совет томони шундай бўлиши учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилади.

Австрия парламентининг аъзолари совет таклифларига юксак баҳо бердилар. Мазкур таклифларнинг амалга оширилиши қуролсизланиш, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш проблемасини ҳал этиш йўлидаги жиддий қадам бўлур эди. Суҳбатда ҳар иккала томон Стокгольм конференцияси ўз ишини сиёсий ва ҳарбий соҳада Европада хавфсизлик ва ишончни мустаҳкамлашга ҳақиқатан ҳам кўмаклашадиган биргаликдаги тадбирлар комплексини қабул қилиш билан муваффақиятли тугаллаши зарурлигини таъкидлади.

Икки томонлама алоқаларни муҳокама қилиш чоғида ҳар иккала томон давлат шартномаси принципларига ва Австриянинг доимий бетарафлик статусига асосланадиган Совет — Австрия муносабатларида эришилган даражадан мамнуният изҳор қилди. Бу муносабатларни янада ривожлантиришга бўлган ўзаро интилиш ҳам тасдиқланди. Суҳбат охирида ҳар иккала томон СССР Олий Совети ва Австрия парламенти делегацияларининг бир-бирларига визит билан боришлари бундан буён ҳам иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш ишига фойдали ҳисса қўшади, деган ишонч изҳор қилинди.

(ТАСС)

ОБЛАСТИМИЗ ПАХТАСИ 200 000 ТОННАДАН ОШДИ!

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

КУНИГА 7—8 ТОННАДАН

◆ **ЧИНОЗ. М. Мавлонов, Р. Нурисломов ҳамда А. Мирсобиров ўртоқлар Навоий номли колхоз далаларида кунига 7—8 тоннадан пахта териб, хўжалик хирмонига барака киритишмоқда. Бундай механизаторларнинг ғайрат-шижоатлари туфайли давлатга пахта топшириш суръати ортиб бормоқда.**

Ўтган куни колхоз пахтакорлари беш йиллик планни бажаришди. Ҳозиргача қабул пунктларига беш йиллик планда кўзда тутилган 13 минг 804 тонна ўрнига 13 минг 921 тонна пахта хом ашёси етказиб берилди.

12 ИШ КУНИДА

◆ КОММУНИСТИК. «Ленинский путь» колхозининг И. Маматов бошлиқ бригадаси деҳқонлари 12 иш кунида йиллик планларини бажаришди. Мавжуд 49 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32,3 центнердан ҳосил олинди. Бригада аъзолари ўз имкониятларини чамалаб кўриб, давлатга яна 30 тонна «оқ олтин» топширишга қарор қилишди.

СУРЪАТНИ БЎШАШТИРМАЙ

◆ **ҒАЛАБА. Ўтган куни район хўжаликларида жами 1929 тонна пахта терилди. Йиғим-терим ишларида «Заря коммунизма» колхози пахтакорлари пешқадамлик қилишди. Хўжаликда шу куни йиллик планнинг 5,48 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Ҳар бир машинада ўртача терилган пахта 7,5 тоннадан тўғри келди.**

ТАЛАБАЛАР ДАЛАГА ЧИҚИШДИ

◆ БЕКОБОД. Бекобод педагогика билим юртининг 670 нафар ўқувчиси ўтган куни пахта теримига чиқиб, жами 57 тонналик хирмон уйди. Ҳар бир кишининг ўртача иш унумдорлиги 85 килограммдан тўғри келди. Талабалардан Қ. Умарова шу куни 206 килограмм, О. Иброҳимова 165 килограмм, Х. Нишонова 151 килограмм ҳамда М. Акромова 145 килограммга етказиб пахта теришди.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

ЎРТА ЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ КОЛХОЗ ПАХТАКОРЛАРИ ОБЛАСТДА БИРИНЧИ БЎЛИБ ЙИЛЛИК ПЛАННИ БАЖАРДИЛАР.

4 ОКТЯБРЬ куни эрталаб тайёрлов пунктидан хабар қилишди: йиллик план ҳисобига сўнгги тонналар топширилмоқда. Шу куни кеч соат 5 ларда Охунбобоев номли колхоз Ўрта Чирчиқ районидагина эмас, балки Тошкент областида биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш планини бажарганлиги маълум бўлди. Давлат қабул пунктларига 3110 тоннадан ортиқ пахта етказиб берилди. 1070 гектар ернинг ҳар гектаридан 29 центнердан ҳосил олинди.

Бу катта ғалабага уч иш кунида пахта тайёрлаш планини бажарган Қўнис Йўлдошев, Турғун Эгамбердиев, Набижон Фозилов, Шокир Турдиев, Нурмуҳаммад Ҳолжонов сингари тажрибали пахта усталари бошчилик қилаётган бригадаларнинг коллективлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Улар ҳозиргача ҳар гектар ердан 30—33 центнерга етказиб «оқ олтин» йиғиштириб олишди.

Хўжалик механизаторлари жами ҳосилнинг 98 процентини машиналар бункеридан тўкдилар. 24 та терим машинасида 2971 тонна пахта терилди. Илғор механик-ҳайдовчи Рустам Абдураззоқов баъзи кунлари 20 тоннадан ошириб пахта териб барчага ибрат бўлди. Унинг шу кунгача уйган хирмони 225 тоннадан ошиб кетди. Мурод Тожиқулов, Маҳмуд Ҳайдаров, Мўйдин Парпиев, Абдуманноп Аҳмедов, Эрали Тожиқулов сингари механизаторлар ҳозиргача 130—150 тоннадан пахта териб, бу ютуққа катта ҳисса қўшдилар.

—Колхозимизда бу муваффақиятга олдиндан пухта замин тайёрланган эди, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари Ж. Қосимхўжаев. — Ерни экишга тайёрлашдан тортиб ҳосил йиғиб-териб олингунгача бўлган барча ишларни аниқ тадбирлар асосида амалга оширдик. Уларнинг бажарилиши қатъий назорат қилинди. Шунинг учун ҳам 12 иш кунида йиллик планни адо этдик.

Колхоз правлениеси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари бригадалараро, механизаторлар ва кўпмингкилограммчи теримчилар ўртасидаги мусобақа шартларини ишлаб чиқди. Бу беллашувга ҳар беш кунда якун чиқариб борилди. Ғолиб бригадага кўчма Қизил байроқ, механизаторлар ва кўпмингкилограммчи теримчиларга вимпел ва пул мукофотлари берилди.

— Мусобақанинг ошкоралигини таъминлаш учун матбуот маркази ташкил этилган, — дейди партком секретари. — Сиёсий ахборотчилар, агитаторлар ҳар кунги янгиликни ўз вақтида бригадаларга етказадилар. Ким қандай натижага эришганлиги маълум қилиб борилади. Бу биринчи босқич. Иккинчидан, мусобақага якун ясашда ишнинг сифати алоҳида ҳисобга олинади. Ҳар бир механизатор терган карта комиссия томонидан текшириб чиқилади. Агар ҳосил нормадагидан кўпроқ тўкиб юборилган бўлса, бунга чора кўрилади. Бу тадбирлар ишнинг суръати билан биргаликда сифатининг юқори бўлишини таъминламоқда.

« Теримнинг муваффақиятини одамлар ҳал қилади, уларга қанчалик яхши шароит яратилса, шунчалик унумли меҳнат қилишади. Бу ҳақда унутмаслик керак!». Бу сўзларни колхоз правлениесининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Миразиз ака Рўзиматов тез-тез қайтариб турадилар. Зеро, хўжаликда иш ана шундай ташкил этилади.

Хўжаликда дастлабки марра эгалланган бўлишига қарамай терим суръати бир дам ҳам сусаймаяпти. Далада ҳали пахта кўп. Кунига 4,5—5 процент миқдорида пахта топширилмоқда. Хўжалик деҳқонлари ҳосилдорликни камида 36 центнерга етказамиз, деб дадил айтишмоқда. Ҳа, бу марра ҳам яқин кунлар ичида, албатта, эгалланади. Чунки пахтакорларнинг бугунги ғайрат-шижоати шундан далолат бериб турипти.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

КОММУНИСТИК районидаги «Ленинский путь» колхози механик-ҳайдовчилари З. Бурҳонов ва С. Хориевлар теримда пешқадамликни қўлдан беришмаяпти. Суратда: З. Бурҳонов (чапда) ва С. Хориев.

А. Аҳатов фотоси.

МАЖБУРИЯТ—450 ТОННА

ПИСКЕНТ районидаги Калинин номли колхоз пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг якунловчи йилида мавжуд 875 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» олишга аҳд қилишган. Далаларда ана шу юксак мажбуриятга яраша ҳосил тўпланди. Кўсаклар лўппи-лўппи бўлиб очилган. Эндиги вазифа ана шу ҳосилни нес-нобуд қилмай ўз вақтида йиғиштириб олишдан иборатдир.

III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени нишондори Эркин Ҳамидов бошлиқ бригада аъзолари йиғим-теримда олдинда бормоқдалар. Ҳолбуви Ҳудойбоқова, Барно Душаева, Нигора Усмонова, Баҳриниса Жумакова каби чевар теримчилар айни кунларда хирмонга 100—120 килограммдан пахта топширмоқдалар.

Бригада аъзолари мавсумда давлатга 388 тонна ўрнига 450 тонна пахта сотиш учун кураш олиб бормоқдалар.

Г. МАҲКАМОВА.

«ОҚ ОРОЛ»

— Совхозимизни баҳорда «Кўкорол», кузда эса «Оқ орол» деймиз. Қаранг, худди далаларга лайлак қор ёққандек, ҳаммаёқ оппоқ... — дейди суҳбатдошимиз.

Ҳа, худди шундай. Карталар оралаб бораётган машина дарчасидан кенг пахтазорларга боқамиз. Дефолиациядан сўнг қизғиш тус олган ғўза чаноқларидаги пахталар лўппи-лўппи бўлиб очилиб ётипти. Фақат машиналар ўтган эгатларгина биров қорайган. Икки-уч кун шундай бўлиб туради. Тўртинчи кун қолган кўсаклар ҳам очилиб, яна ҳаммаёқ оқ ҳарирга бурканади.

Мана шу пайкалларда пахта тераётган 74 та машинанинг ҳаммаси мавсум олдидан район кўригида қатнашди. Ремонтчи-механиклар ҳалол ишлашган экан, кўрикда машиналарнинг бирортаси ҳам панд бермади. Жюри қарори билан уларга вимпел ва соат совға қилишди.

20 сентябрь куни иккинчи бўлим пахтазорларига 12 та машина қўйилди. Бу пайкалларда пахтанинг 85 проценти очилган эди. Эртасига 3-бўлим пахтазорларига ҳам машина кирди. Шу тариқа агрегатлар қулочи кенгая борди. Беш кун ичида старт чизиғида турган 74 та терим машинасининг ҳаммаси олдинма-кейин ишга тушиб кетди.

— Терим олдидан механизаторларга мусобақа шартларини тушунтирдик, — дейди партком секретари Х. Абдуллаев. — Ҳар бир машина учун 70 тонна норма қилиб қўйилди. Нормадан ошириб терилган дастлабки ўн тонна учун иш ҳақининг ўн проценти миқдорида қўшимча ҳақ тўланадиган бўлди. 100 тонна ва ундан ошириб пахта терган механизаторларга эса 40—50 процент қўшимча ҳақ тўланади. Айни пайтда ҳосилни тўкмай сифатли териб олиш ҳам мусобақанинг асосий шартларидан бири қилиб қўйилган. Бу шартни аъло даражада бажарган суворийга 50 процент қўшимча ҳақ берилади.

Ҳозир машинада терилган ҳар тонна пахта учун 8 сўм, қўлда терилган ҳар килограмм пахта учун эса 8 тийин ҳақ тўланаяпти. Одамлар кўп ва сифатли ишлашдан манфаатдор бўлмоқдалар. Шу боисдан ҳам теримга яроқли кишиларнинг ҳаммаси ҳозир далада. 800 киши белга этак тутиб пахта тераяпти.

6-бўлимнинг Норча Парпиев бошлиқ бригадасига етиб келганимизда теримчилар шийпонда тушлик қилиб, яна теримга тушиб кетишган экан. Шу пайт карта этагида терим машинаси кўринди. У оҳиста эгат боши томон сузиб келарди.

— Норчанинг ўзи, — дейди бош инженер Д. Содиқов, машинага ишора қилиб. — Эрталабдан бери саккиз тонна терди, кечгача ўн беш тоннага етказмоқчи.

Норча Парпиев бошлиқ бригада коллективи бу йил пудрат усулида ишлашга ўтган. Бригада аъзолари четдан одам ёлламай ғўзаларни ҳосилга киритишди. Энди ўз кучлари билан уни териб олишаяпти.

Совхозда 35 та пахтачилик бригадаси бор. Шулардан бештаси бу йил тажриба сифатида пудрат усулида ишлашга ўтказилди. Бу усулнинг афзалликлари эрта баҳордаёқ сезилди. Чигит ўз вақтида экиб олинди, ғўза сифатли парвариш қилинди, йиғим-теримга пухта ҳозирлик кўрилди.

Кенг кўчалар бўйлаб пахта ортган прицеплар келаяпти. Бу «Кўкорол» ҳосили. Совхоз чўлқуварлари беш йилликнинг якунловчи йилида эл хирмонига 7200 тонна «оқ олтин» топшириш ишқида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ҳозир ҳар кун, ҳар соат ғанимат. Буни ишчилар яхши ҳис этишаяпти. Улар 20 октябргача йиллик пахта тайёрлаш планини, 25 октябргача эса социалистик мажбуриятни бажаришга сўз беришган. Ҳозир ҳамманинг диққат-эътибори мана шу марраларни тезроқ эгаллашга, партиямизнинг бўлажак съездини ёруғ юз билан кутиб олишга қаратилгандир.

Ж. НОСИРОВ,
Бўка районы.

ЭРТАГА— ЎҚИТУВЧИЛАР КУНИ

«МУАЛЛИМ КАМОЛОТ ИЧРА КЎЗГУДИР...»

Бошланғич синф муаллимаси Маъмура Мирҳодиева билан анча суҳбатлашдик. Унинг берилиб сўзлаши, воқеаларни батафсил эслаши, ўзи ўқитган болалар ҳақидаги фикрлари касбини эъзозлашидан ва чуқур билимидан далолат бериб турарди.

У кечагина овқат ейишу ўйнашдан бўлак ташвиши бўлмаган болакайларни мактаб ҳаётига етаклаб кириш осон эмаслигини жуда яхши англарди. Ана шунинг учун ҳам сабр-тоқатни, доимий изланишни, меҳр-муҳаббатни ўзига йўлдош деб билди. Файласуф Р. Эмерсоннинг «Муваффақиятли тарбиянинг сири — ўқувчига ҳурматдадир» деган сўзларига бутун педагоглик фаолиятида амал қилди. Мана биргина мисол:

Бошқа мактабдан келган «янги» ўқувчини унинг синфига қўшишди. «Янги» қиз негадир дарсни эътиборсизлик билан тинглар, гўё ўтилаётган дарслар у учун аҳамиятсиздек эди. Маъмура Мирҳодиева ўтган дарсни ўша ўқувчидан сўради. Жавобдан сезилиб турардики, ўқувчи уйида қўлига китоб олмаган. У ўз айбини ўзи сезиб, ҳозир «ўтир, баҳоинг икки» деган даккини эшитишга тайёрланиб турарди. Лекин қиз муаллимнинг сўзларидан ҳайратга тушди.

— Гулнорахон, дарсни тушунишга ҳаракат қилибсиз, яна бироз ўқисангиз бунинг уддасидан албатта, чиқасиз. Баҳони эса кейинги дарсда қўяман. Келишдикми?..

Гулнора Жумадуллаева кейинги дарсга ҳақиқатан жуда яхши тайёрланиб келди. «Аъло» баҳога жавоб берди. Бу унинг биринчи «беши», тўғрироғи, кейингиларининг дебочаси эди. Бу воқеани Гулнорахон ҳалигача кулиб эслаб юради: «Маъмура опанинг бу «беши» ҳикматли экан. Олдин ўқиган мактабимда жавоб беролмасам танбеҳ беришар, шу боис дарс тезроқ тугасайди, деб ўтирардим. Маъмура опанинг ширин муомаласи эса қалбимда ўқишга бўлган интилишни кучайтирди. Мен бу меҳрибон аёлдек ўқитувчи бўлишни орзу қилиб қўйгандим, ўшанда».

Бугун эса Гулнора Жумадуллаеванинг орзуси ушалган. У Тошкент Давлат университети филология факультетининг кечки бўлимида таҳсил олиб, Маъмура опа билан бир коллективда — К Маркс номли колхоздаги 36-ўрта мактабда ишламоқда. У ҳозир бошланғич синф ўқитувчиси.

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Маъмура опанинг касбига, болаларга муҳаббати, уйқусиз тунлари-ю, сермеҳнат кундузлари туфайли юзлаб ўқувчиларнинг ҳаётлари бошланғич синфлардаёқ тўғри йўлга тушиб олди. Ўз коллективи орасида обрўэътибор топди. Мана саккиз йилдирки, М. Мирҳодиева мактабнинг бош илмий ишлар бўлими мудири. Опанинг ибратли меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланган. У III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан мукофотланди.

М. Мирҳодиева Юнусобод қишлоқ Советининг депутати ҳамдир. У колхозда янги мактаб қуриш масаласи билан астойдил шуғулланди, охирига етказди. Сайловчилар наказини бажариш депутатнинг бурчи эканлигини Маъмурахон яхши билади. У муаммони ҳал қилишга астойдил киришди. Колхоз раиси депутатнинг фикрини инобатга олди. Ҳозир М. Мирҳодиева ҳар куни эрталаб фарзандларини мамнунлик билан мактабга кузатаётган ҳамқишлоқлари чеҳрасини, қувноқлик билан автобусга чиқаётган ўқувчиларни кўрганда ич-ичидан севиниб кетади.

Тажрибали педагог М. Мирҳодиева уч фарзанднинг онаси. Маъмурахонлар хонадонидаги тартиб, саранжом-саришталикка, болаларнинг хулқи-одобига бутун маҳалла ҳавас билан қарайди. Бу жонкуяр муаллимани яхши уй бекаси сифатида ҳам билишади.

— Мен Маъмурахон тимсолида ҳар томонлама баркамол, тиниб-тинчимас, замонамизга муносиб зукко аёлларни кўраман, — дейди колхозчи Роҳат опа Ўрозалиева. — Тўққиз фарзандимизнинг деярли барчаси Маъмурахон қўлида сабоқ олган. Биз фарзандларимизни билимдон ва одобли қилиб тарбиялагани учун бу ўқитувчидан миннатдормиз.

Ўзининг ҳалол меҳнати билан мана шундай илиқ сўзларга сазовор бўлаётган Маъмура Мирҳодиевага ҳавас қилса арзийди. Бу педагог ҳузуридан қайтар эканман, шоир Абдулла Ориповнинг «Муаллим камолот ичра кўзгудир» деган сатрлари нақадар ҳаётий ҳақиқат эканлигига яна бир бор иқрор бўлдим.

Ш. ИСРОИЛОВ.
Тошкент районы.

ЧИНОЗ РАЙОНИДАГИ 4-мактаб педагоглари ўз байрамларини муносиб ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Бу ерда ислоҳот талаблари асосида анчагина ишлар қилинди. Замонавий фан кабинетлари, лабораториялар, спорт майдончалари таълим-тарбия самарадорлигини ошириш йўлида яратилган катта қулайликлардир. Суратда: ўқувчилар рус тили муаллимаси Г. Н. Букреева ҳамда илмий бўлим мудири А. Мелдибоевларни байрам билан қутлашмоқда.

Р. Альбеков фотоси.

ЎЗ ОНАЛАРИДЕК ИЗЗАТДА

ҚЎНҒИРОҚ чалиниши биланоқ талабаларнинг шовқини тутган коридорга сокинлик чўкди. Ҳамма ўз жойини эгаллаб, навбатдаги ўқув машғулотига ҳозирлик кўра бошлади. Аудиторияга енгил қадамлар билан кириб келган хушрўйгина аёл йиғилганлар билан илиқ саломлашдида, ўтган дарсда берилган топшириқларнинг бажарилишини текширишга киришди. Бир неча ўқувчига турли саволлар билан мурожаат этди. Уларнинг дадил жавоб беришларидан бу галги дарсга ҳамманинг пухта тайёргарлик кўрганлиги сезилиб турарди. Санъат опа қониқиш ҳосил қилиб, навбатдаги темани бошлади. Дарс давомида у янги мавзуга оид ўқув қуролларидан фойдаланишни ҳам унутмади. Вақти-вақти билан уларга мурожаат этиб, дарсни қизиқарли ўтказишга интилди...

Биз ҳикоя қилаётган бу аёлнинг таржимаи ҳоли оддий. Санъат Зоҳидовна ўрта мактабни тугатгач, ким бўлсам экан, деган ўйга бориб юрмади. Онаси Муқаддас опанинг ишини давом эттириш учун Н. К. Крупская номли Тошкент педагогика билим юртига ўқишга келди. Кириш имтиҳонларидан муваффақиятли ўтиб, студентлар сафига қабул қилинди.

Талабалик йилларининг дастлабки кунлариданоқ у тенгдошларидан ажралиб туришга, берилган топшириқни вақтида бажаришга астойдил ҳаракат қилди. Ундаги фидоийликни мураббийлари ҳам юксак қадрлаб, бир талай жамоат ишларини зиммасига юклаб қўйишган эди. Шу боисдан 1955 йили ўқишни имтиёзли диплом билан тамомлаган ёш тарбиячини билим юрти коллективи ўз сафида қолдирди. Ўшандан буён ўзи камол топган ўқув юртида ёшларга «Болалар боғчаси методикаси»дан таълим бериб келмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси Санъат Зоҳидовнанинг номини кўпчилик чуқур ҳурмат билан тилга олади. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки у 25 йилдан буён ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашдек шарафли ишни амалга оширишга камтарона ҳисса қўшиб келяпти. Опанинг ўгитларидан баҳраманд бўлиб, ишини давом эттираётган минглаб тарбиячиларни эндиликда республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида учратиш мумкин.

Тажрибали педагогнинг зиммасидаги вазифа ғоят масъулиятли. У билим юрти дирекцияси ва партия комитетининг ташаббуси билан ташкил қилинган 3-«Ж» махсус тажриба группасига раҳбар. Бундай группалар ўқув масканида беш йилдан буён фаолият кўрсатиб келяпти. Унинг битирувчилари ўзлари туғилиб ўсган жойлардаги тарбия муассасаларида кичкинтойларга рус тилини ўргатиш ишлари билан шуғулланадилар.

Санъат Зияева ўзининг бўш вақтларини шу группа қизлари билан ўтказади. Уларнинг дарсларни ўзлаштиришлари, юриш-туришлари билан қизиқади. Талабалар ҳам унга астойдил кўнгил қўйишган. Ўз оналаридек севиб, ғамхўрликларидан мамнун бўлишмоқда. Жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этишяпти. Фотима Валиева, Нодира Азимова, Гулҳида Йўлдошева, Муҳаббат Алиқулова ва Динара Абдуллаева сингари талабаларнинг жонкуярликлари туфайли группа қизлари эндиликда ўқиш ва ишда кўпчиликка ўрнак бўлишяпти.

Опанинг ҳалол меҳнатларини давом эттираётган фарзандлари ишидан ҳам эл-юрт мамнун бўлмоқда. Нодира, Дилором педагог, қолган уч қизи эса шифокор. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан фаровон турмушимизнинг янада гўзал бўлишига баракали ҳисса қўшишяпти.

Р. АҲМАДАЛИЕВ.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ВЕНЕСУЭЛА КОНГРЕССИ ҚОРАЛАМОҚДА

КАРАКАС. Венесуэла конгресси Чилидаги Пиночетнинг ҳарбий-фашист диктатурасини кескин қоралади.

12 йилдирки, деб уқтирилади Венесуэла парламентининг баёнотида, Чилидаги мустабид режим давлат терроризми сиёсатини ўтказиб, ўз халқига тинимсиз жабр-зулм қилмоқда ва инсоннинг энг оддий ҳуқуқларини поймол этмоқда.

Бироқ, чилиликларнинг озодлик ва демократик йўлидаги курашини бўшаштира оладиган куч йўқ, деб таъкидланади ҳужжатда. Сиёсий партиялар, касаба союзлари, жамоат ташкилотлари ва католик черков мана шундай кураш олиб бормоқда. Уларнинг ҳаммаси аҳолининг энг кенг табақалари вакилларидир.

Конгресс Венесуэла халқи номидан Чили халқининг кураши билан астойдил бирдамлик изҳор этди, бу кураш пировард натижада демократиянинг тантанасига, инсон ҳуқуқларининг тикланишига олиб келади, деб у ишонч билдирди.

Конгресс Венесуэла ҳукуматидан БМТ ва бошқа халқаро ташкилотлар минбаридан Пиночетнинг халққа қарши режимини қоралаб чиқишга чақирди.

ИХТИЛОФЛАР ВАЗИЯТИДА

ЖЕНЕВА. Бу ерда тарифлар ва савдо-сотиқ тўғрисидаги бош битим—ГАТТда қатнашувчи мамлакатларнинг махсус сессияси ихтилофлар вазиятида тугади.

Бу сессия АҚШ ва ғарбдаги бошқа бир қанча мамлакатларнинг йирик монополистик капитали учун алоҳида манфаатли бўлган хизматлар билан савдо қилиш тўғрисидаги масаланинг муҳокамасини бошқа мамлакатларга тиқиштиришга уринаётган Қўшма Штатларнинг талаби билан чақирилган эди. Ривожланаётган мамлакатлар группаси бунга қатъиян қарши чиқмоқда. Уларнинг фикрича, ГАТТнинг бош вазифаси халқаро савдо-сотиқни либераллаштириш хусусида илгари қабул қилинган қарорлар ва тавсияларнинг амалга оширилишига ҳамда капиталистик мамлакатлар ва аввало АҚШ жорий этган манфаатпарастлик чеклашлари бекор қилинишига эришишдан иборат. Бошқа делегациялар ҳам савдо муносабатларини соғломлаштирадиган шошилинч чоралар кўрилиши зарурлигини таъкидладилар.

Сессиянинг янги даврасини чақириш ва унга хизматлар тўғрисидаги масалани киритиш масаласи ҳозирча даргумон бўлиб турибди.

(ТАСС, 4 октябрь).

ЖАҲОН ҲАМЖАМИЯТИ ТЕЛЬ-АВИВНИ ЛАЪНАТЛАМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 4 октябрь. ТАСС мухбири В. Чернишев хабар қилади: Халқаро ҳамжамият Исроил қузғунларининг Исроилдан бир неча минг километр наридаги Тунис пойтахтига безориларча босқин қилганини Тель-Авивнинг араб давлатларига ва халқларига қарши жиноятлари чексиз занжиридаги яна бир ҳалқа деб баҳоламоқда. Шу босқин натижасида ўнлаб киши ҳалок бўлди, жароҳатланди, ҳеч бир сабабсиз қилинган ҳужумдан жабр кўрган мамлакатга жуда катта моддий зиён етди. Исроилнинг янги агрессияси натижасида вужудга келган аҳволни муҳокама қилаётган хавфсизлик кенгашида 30 дан ортиқ мамлакатнинг вакиллари сўзга чиқди. Нотиқларнинг ҳаммаси, ниҳоят, ҳаддидан ошган агрессор тийиб қўйилсин, Яқин Шарқда шу регион халқлари орзиқиб кутаётган тинчлик ва хавфсизлик ўрнатилсин, деб талаб қилдилар.

Шу билан бирга халқаро ҳамжамият намояндалари АҚШнинг ёрдами ва бевосита гиж-гижлаши туфайлигина Исроил ўзининг хунук қилиқларини қилаётганини, халқаро ҳуқуқ ва маданий феъл-атворнинг ҳамма нормаларини поймол этаётганини якдиллик билан таъкидламоқда.

«Исроил Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлмиш АҚШнинг ҳар томонлама мададига таяниб жиноятларини давом эттирмоқда, — деди араб мамлакатлари уюшмаси бош секретарининг ўринбосари А. Омран. — Бу—Америка билан Исроил ўртасидаги стратегик ҳамкорликнинг натижасидир, бу — Исроилни Американинг энг замонавий қуролли баҳайбат аслаҳахонасига айлантирган доимий ҳарбий ёрдамнинг натижасидир. Бу — америкалик камбағалларнинг оғзидан юлиб олиб, исроиллик қотилларга берилаётган миллиард-миллиард долларларнинг кучидир, бу—айниқса Хавфсизлик кенгашидаги дипломатик мададнинг самарасидир. АҚШнинг позицияси бутун араблар дунёсига ашаддий душманликдан иборат».

Шарқий Европа давлатлари группаси номидан сўзга чиққан Украина ССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий вакили Г. И. Удовенко, бу қароқчилик босқини халқаро ҳуқуқнинг энг асосий нормаларини бузиш эканини таъкидлади. Шу сабабли хавфсизлик кенгаши Исроилга қарши БМТ уставига мувофиқ энг кескин чораларни кўриши керак

ПОЙТАХТ ТЕАТРЛАРИДА

ЯНГИ АСАРЛАР, ИЖОДИЙ РЕЖАЛАР

Муқимий номли ўзбек Давлат музикали театрининг репертуари қайта саҳналаштирилган ва янги асарлар ҳисобига бойиб бормоқда. Кўп йиллар давомида томошабинлар олқишига сазовор бўлган «Тоҳир ва Зуҳра», «Ватан ишқи» каби саҳна асарлари қайтадан театр ихлосмандларига тақдим этилди. Бу анъанага мувофиқ яқинда Ҳамза Ҳакимзоданинг «Паранжи сирлари» асарини театр бош режиссёри Бахтиёр Ихтиёров қайтадан саҳналаштирди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш йўлида ижодий изланаётган театр коллективи шу кунларда драматург Абдуқаҳҳор Иброҳимов ва композитор Мустафо Бафоевларнинг «Зўлдир» комедиясини тайёрлашмоқда.

— Бу ижодий мавсумимиз КПСС XXVII съездига тайёргарлик даврида бошланди, — дейди Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр Ихтиёров.— Шунингдек, бу йил Алишер Навоий «Хамса»сининг 500 йиллиги нишонланади. Шу муносабат билан биз «Фарҳод ва Ширин», «Лайли ва Мажнун» достонлари асосида музикали спектакллар яратиш ниятидамиз. Бундан ташқари, репертуаримизнинг бойиши ва актёрлар маҳоратининг ўсишида таржима асарлари ҳам катта ёрдам беради. Яқин кунларда Сервантеснинг «Дон Кихот» ва Рашод Нури Гунтекиннинг «Ҳийлаи шаръий» пьесаларини ҳам саҳналаштирмоқчимиз...

Г. НАСРИДДИНОВА.

Суратларда: Ҳ. Ҳ. Ниёзийнинг «Паранжи сирлари» пьесаси асосида яратилган спектаклдан айрим кўринишлар.
М. Исломов фотолари.

ОЛМАЛИҚ ШАҲРИ ЯНГИЛИКЛАРИ

САВОЛ-ЖАВОБ КЕЧАСИ

Шаҳар санитария маорифи уйи ходимлари меҳнаткашлар ўртасида алкоголизмнинг аянчли оқибатлари, спиртли ичимликларнинг киши саломатлигига келтираётган зарари ҳақида кенг тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Яқинда Ленин проспектида жойлашган 78-турар-жой биноси майдончасида «Алкоголизм ва унга қарши кураш» мавзуида савол-жавоб кечаси бўлиб ўтди. А. Гайдар номли кутубхона ходимлари шу ернинг ўзида «Алкоголизм — барчамизнинг душманимиз» китоб кўргазмасини тайёрлаган эдилар.

Учрашув қатнашчиларида педиатр врачлар З. Рашидова, Н. Папорнийларнинг қизиқарли ва ишончли суҳбатлари айниқса яхши таассурот қолдирди.

ВЕТЕРАНЛАР ХОРИ

Улуғ Ватан уруши ветеранлари шаҳар Совети томонидан тузилган ветеранлар хор коллективи иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Бу коллектив ташкил этилган дастлабки кунларданоқ меҳнаткашлар ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

Ҳозир хор коллективи шаҳардаги етакчи бадиий ҳаваскорлик клубларидан бирига айланган. Ветеранлар шаҳар мактабларида, ёшлар клубларида тарбиявий ишлар олиб бориш билан бирга концертлар ҳам қўйиб бермоқдалар. Улар ижро этаётган қўшиқларнинг аксарият кўпчилиги ҳаёт завқи, тинчлик ҳақида. Ветеранлар тинчлик ҳақида куйлабгина қолмай, бу олижаноб ҳаракат йўлида шахсий ҳисса қўшмоқдалар. Яқинда улар қўйиб берган концертдан тушган 60 сўм пул тинчлик фондига ўтказилди.

ИШЧИЛАР ОШХОНАСИ

Ишчиларнинг маданий турмуш шароитлари яхши бўлса, бу уларнинг кайфиятига, унумли ишлашларига ижобий таъсир ўтказиши табиий. Кон-металлургия комбинатининг мис заводи металлургларига хизмат кўрсатаётган 14-ошхона ходимлари буни яхши биладилар. Ишчиларнинг талаб ва истакларини ўрганиб, хизмат кўрсатиш маданиятини ошириб бормоқдалар. Ўз навбатида ишчилар ҳам, корхона маъмурияти ҳам ошхона коллективидан зарур ёрдамларини аяшмайди. Ошхона ремонт талаб бўлиб қолганди. Комбинат усталари М. Халитов бошчилигида уни янги шинам қиёфага киритдилар.

М. МИРАЛИМОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ЭГАСИЗ КОМАНДА

«УНИВЕРСИТЕТ» БАСКЕТБОЛ КОМАНДАСИ ЁРДАМГА МУХТОЖ

Баскетбол бўйича олий лига эркаклар командалари ўртасида Тбилисида ўтказилган турнир спорт коллективларининг тайёргарлик даражаларини яққол кўрсатиб берди. Айниқса, бу тур бирорта учрашувда ҳам ғалабага эриша олмаган Тошкентнинг «Университет» командаси учун ачинарли бўлди.

Гарчанд бу команданинг собиқ ўйинчиси, унинг мухлиси бўлсам-да, лекин кишига таскин берадиган бирор илиқ гап айтишга, унинг келгусида тузукроқ натижа кўрсатишига ишонч йўқ менда. Мендаги (фақат мендагина эмас) умидсизлик сабаби команданинг ҳозирги ўйини, унинг состави туфайли туғилаётгани йўқ. Бундай хулосага келишга асосий сабаб баскетболчиларимизга нисбатан бўлаётган муносабатда, эътиборсизликда...

Мамлакат 52-чемпионатидан сўнг команда ачинарли аҳволга тушиб қолди. Рашид Абельянов яна Таллиннинг «Калев» командасига, Николай Назаров Ригага, Юрий Шишков Москванинг «Динамо» коллективига... ўтиб кетишди, команда капитани Сергей Гаврилов спортни тарк этди. Тбилиси тури арафасида яна айрим баскетболчилар «Университет»дан бошқа коллективларга йўл олдилар.

Нега шундай вазият юзага келди, деган саволга аввало шароит йўқлиги сабабли, дейиш ўринли. Ўтган йилги чемпионат ниҳоясига етгач, команда ҳамманинг эсидан чиқиб кетди: унинг ташвишлари, муаммолари, талаб ва истаклари, режалари билан бирор киши қизиқмади. Катта умидлар билан икки йил муқаддам тузилган республика баскетбол федерацияси ўтган давр ичида базўр икки марта тўпланганидан кейин у командага нима ёрдам бериши мумкин. Бора-бора спортчилар бу ташкилотдан ҳам ёрдам кутмайдиган бўлиб қолдилар.

Бундай манзара юзага келишини ҳеч ким ҳаёлига ҳам келтирмаганди, десак тўғри бўлмайди. Ҳар ҳолда командага 10 йил сурункасига мураббийлик қилган А. Адисман бугун бўлмаса эртага шундай бўлишини сезарди. Чунки команданинг аксарият кўпчилик етакчи ўйинчилари четдан таклиф қилинган. Шундай экан, уларга фақат машқ қилиш ва баскетбол ўйнаш учун шароит яратиб бериш билан кифояланмай, турмуш кечириши, ўқиши учун ҳам шароит яратиш талаб этиларди. Гарчанд четдан ўйинчи таклиф қилиш қуроланган усул бўлса-да, лекин команда катта тренери ўз билганидан қолмади. Шу тактика давом этаверса, бунинг оқибатида юзага келадиган муаммоларни у ўз кучи билан ҳал қила олмаслигини яхши биларди. Шу боисдан ҳам маълум вақтга келиб, А. Адисман чигалнинг осон йўлини топди-ю... бошқа ишга ўтиб кетди.

— Ҳозир командадаги икки ўйинчи — Валерий Филюшкин, ва Геннадий Гребенников олий лига ўйинларида қатнашиб, тажриба тўплашган. Қолган дўстларим энди катта спортда кучларини синашяпти,— дейди команда капитани Николай Бузляков.— Ана шуларни ўйлаб, ўзим ҳам бошқа командага ўтиб кетмоқчи бўлдим. Команда ҳеч кимга керак бўлмагач, бу ерда нима ҳам қилдим, деб ўйладим. Мавсум охирида катта тренерсиз қолиб кетдик. Лекин «Университет»ни Михаил Басов қабул қилиб олганини эшитиб, ниятимдан қайтдим. Михаил Иванович мени болалигимдан тарбиялаган тренерим. Лекин ҳозир у ёлғиз: коллективнинг на иккинчи тренери, на администратори бор.

Чемпионатнинг иккинчи тур мусобақаларига ҳам саноқли кунлар қолди. 20 октябрдан 27 октябргача Рига ва Вильнюс шаҳарларида ўтказиладиган учрашувларда чемпионлар ва аутсайдерлар аниқланади. Шундай экан «Университет» ачинарли аҳволга тушиб қолмаслиги учун қисқа вақт ичида командага барча зарур шарт-шароитларни яратиб беришга интилиш керак. Бу борада баскетбол федерациясидан талаб ниҳоятда катта.

С. ДАНИЛОВ,
команданинг собиқ ўйинчиси.

КУЧЛИЛАР АНИҚЛАНДИ

Тошкент районининг «Ленинград» совхози спорт комплексида яқинда қишлоқ хўжалик ходимларининг анъанавий спартакиадаси бўлиб ўтди. Спорт майдончаларида волейбол, стол тенниси ва кураш бўйича мусобақалар қизғин давом этди. Унда ўнлаб коллективлар ўз хўжаликларида физкультура ва спортни қандай йўлга қўйганликларини намойиш қилдилар.

Волейбол бўйича ўтказилган мусобақаларда спартакиаданинг бош совринини С. Раҳимов номли колхоз спортчилари қўлга киритишди. «Ленинград» совхози ва «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози вакиллари ҳам совринли ўринларни олдилар.

Стол тенниси бўйича ўтказилган баҳсларда команда ҳисобида биринчиликни «Ленинград» совхози теннисчилари эгаллашди.

Турли вазн категориясида гиламга чиққан полвонлар курашнинг фарғонача усули бўйича куч синашдилар. Унда биринчиликни команда ҳисобида «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг курашчилари эгалладилар. Шахсий ҳисобда С. Дуйсебоев, Ш. Пўлатов, Ж. Носиров, К. Мухсимов, М. Абдуллаев ва бошқа полвонлар ғалаба қозонишди.

Мусобақалар сўнгида ғолибларга спартакиаданинг эсдалик кубоги ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ж. ЁҚУБОВ.

ЧЕМПИОНЛИК ТОЖИ УЧУН

● Шахмат бўйича жаҳон чемпиони Анатолий Карпов ва шу номга даъвогар Гарри Каспаров ўртасида ўтказилаётган мусобақанинг 12-партияси 19-юришда дуранг бўлиб тугади. Ҳисоб 6:6.

Навбатдаги партия мусобақа тартибига кўра бугун ўйналиши керак.

ҒАЛАБА БИЛАН БОШЛАШДИ

● Чим устида хоккей бўйича мамлакат чемпионати финал олтилигида қатнашаётган командаларнинг ўйинлари Борисполь шаҳрида бошланди. Биринчи кун Тошкент областининг «Политотдел» командаси Шяуляй шаҳрининг «Таурас» хоккейчилари билан учрашиб, 1:0 ҳисобида ғолиб келди.

ОЧКОЛАРНИ БЎЛИШИБ ОЛИШДИ

● «Бинокор» навбатдаги ўйинларини ўз майдонида Новокузнецкнинг «Металлург» командаси билан ўтказди. Биринчи ўйинда меҳмонлар 4:3 ҳисобида, такрор ўйинда эса майдон эгалари 6:4 ҳисобида ғалабага эришдилар.

ЎРИНБОСАРЛАР КУЧ СИНАШМОҚДА

● Москвада олий ва биринчи лига мастерлари командалари ҳузуридаги олимпия резервлари махсус болалар ўсмирлар мактаби талабалари ўртасида Бутуниттифоқ биринчилиги бошланди. Унда «Пахтакор» командаси ҳузуридаги спорт мактаби ўқувчилари ҳам қатнашмоқда. Тошкентликлар биринчи турда Тбилисининг «Динамо» командаси билан учрашиб, 1:0 ҳисобида устун келдилар.

АВТОҲАВАСКОРЛАР УЧУН

«МОСКВИЧ-2141»: У ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

1986 йил бошида Москвадаги Ленин комсомоли номли автозавод конвейеридан барча конструктив ечимлари янгича бўлган автомобиль — «Москвич-2141» чиқа бошлайди.

Янги машинанинг конструкцияси электрон-ҳисоблаш машинасида текшириб чиқилди, модели эса аэродинамика трубасида синаб кўрилди. Натижада машина кузови аэродинамика талаби нуқтаи назаридан мукаммал бўлди. Бу ҳозирги давр эстетикасининг талаби бўлибгина қолмасдан, автомобиль тежамкор бўлишининг энг муҳим шарти ҳам ҳисобланади. Унинг қаршилик коэффициенти аввалги моделдагидан анча камдир.

Янги модель ҳар жиҳатдан қулайлиги нуқтаи назаридан кам литражли «Лада» ва ўрта классли «Волга» автомобилларининг орасидаги ўрнини эгаллайди. Шундай қилиб мамлакатимиз енгил машиналари қаторида янги классли автомобиль пайдо бўлади. Авваллари «Лада» ва «Москвич» ўртасида бироз рақобат бўлганлиги хусусида гапириш мумкин бўлса, эндиликда аҳвол тубдан ўзгаради. «Москвич» ўз кўрсаткичлари бўйича бир босқич юқорига кўтарилади. Янги модель кенглиги жиҳатидан «Лада»дан бир мунча каттароқ бўлса, «Волга»дан сал кичикроқдир. Унинг салони ўрта классли автомобилникига тенгдир.

Янги машинанинг техник-иқтисодий кўрсаткичлари ҳозирги мавжуд моделларникига қараганда анча яхшироқдир ва жаҳон стандарти талабларига тўла жавоб беради. «2141»-модель аввалги «Москвич»лардан анъанавий афзалликларини — кузовнинг мустаҳкамлиги, конструкциясининг пишиқ-пухталигини мерос қилиб олди. Янги «Москвич» анча кенгроқ бўлишига қарамасдан оғирлиги ортгани йўқ. Бунга узатиш олдинги ғилдиракларга берилиши ҳисобига эришилди. Шу туфайли кардан валига ҳамда кузов остида унинг учун тоннель бўлишига ҳожат қолмади. Оғир етакчи кўприк ҳам йўқолди. Эгма ён ойналарнинг ўрнатилиши эшиклар қалинлигини камайтириш ва салон кенглигини 130 миллиметрга кенгайтириш имконини берди.

Заводда менга янги моделда пластмассали деталлар ҳозир ишлаб чиқарилаётган машиналардагига қараганда икки баравар кўп эканлигини гапириб беришди. Ҳатто бензин баки ҳам пластмассадан тайёрланган. Яқин вақтгача унинг учун бундай материаллардан фойдаланиш мумкин эмас деб ҳисобланарди. Чунки муайян ҳолларда бу ерда статик электр зарядлари тўпланиб, бензин парлари портлаб кетиши мумкин эди. Ҳозир бензин баклари пластмассадан тайёрланганда хавфсизликка кафолат бериладиган технология яратилган. Салон ичини безашда ҳам пластмасса материалларидан, жумладан, жуда чидамли ва кўркам «поролон» материалидан кенг фойдаланилган.

Ҳозирча янги «Москвич» бироз модернизация қилинган, 80 от кучига эга бўлган двигатель билан таъминланади. Лекин келажакда бу машина «ўз» моторига эга бўлади. У автомобиль ўқига кўндаланг ўрнатилади ҳамда беш поғонали узатгич коробкасига эга бўлади. Бу узатишни кучайтириш имконини беради. Бундай янгилик мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган енгил автомобилларда биринчи марта қўлланиляпти. Шу туфайли ёнилғини анча тежаш мумкин бўлади.

Машинага хизмат кўрсатиш ҳам жўнгина: унинг бирорта ҳам мойлаш нуқтаси йўқ. Янгича руль турли шарнирлар, трапециялардан воз кечиш имконини берди. Эндиликда рулни созлаш учун машинанинг остига киришга ҳожат йўқ. Буни тепадан туриб, капотни очиб амалга ошириш мумкин.

Ҳозирги машиналарда вентилятор двигателдан қайиш ёрдамида ҳаракатга келтириларди. Эндиликда эса вентиляторнинг ўз электр мотори бўлади. Бу мотор двигатель ҳарорати ошиши билан автомат тарзда ишлай бошлайди.

«Москвич-2141» база модели ҳисобланади. Унинг асосида бутун бир машиналар туркуми яратилади. Завод конструкторлари ҳозирнинг ўзида микроавтобуслар, турли фургон машиналари макетлари устида иш олиб бормоқдалар.

Пировардида шуни таъкидлаш керакки, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган давлатлар — Польша, ГДР, Чехословакия заводни янги машина-ускуналар билан таъминлашда ёрдам кўрсатмоқдалар.

Д. САСОРОВ,
АПН мухбири.

(«Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 7 октябрда чиқади).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА

ОКТЯБРЬ ОЙИДА

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРАДИ

«ЭҲТИЁТСИЗЛИК БИЛАН ҚЎНИШ»

Ҳарбий-денгиз авиацияси лейтенанти Назаров экипаж командири ҳуқуқини олиш учун ўз устози тажрибали авиаполк командири Соловьёвга ҳавода имтиҳон топширмоқда. Ёш учувчи самолётни аниқ ва маҳорат билан бошқараётир. Бироқ қўниш вақтида Соловьёвнинг айби билан фалокат юз беради, командир ҳалок бўлади. Фалокат сабабларини ўрганишга киришилади. Назаров ҳамма айбни ўз бўйнига олади. Аммо экспертиза фалокатнинг асл сабабини аниқлайди...

Сценарий муаллифи — Евгений МЕСЯЦЕВ.
Режиссёр — Мухтор Оға МИРЗАЕВ.
Ролларда: Баҳром МАТЖАНОВ, Анатолий РОМАШИН, Анатолий ВАСИЛЬЕВ, Ирина АЛФЕРОВА, Виктор ПАВЛОВ ва бошқалар.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«КАЛЬМАН ЖУМБОҒИ»

(2 серияли)

Фильм жаҳонга машҳур «Сильва», «Марица», «Цирк маликаси», «Ман Мартр бинафшаси», «Боядерка» оперетталарининг автори, венгер композитори Имре Кальманнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилади.

Сценарийни ёзувчи ва драматург Юрий Нагибин ёзган.
Режиссёр — Дьерд ПАЛАЛИТИ.
Ролларда: Петер ХУСТИ, Илдико ПИРОШ, Эсени ЭНИКЕ, Татьяна ПЛОТНИКОВА ва бошқалар.
МОСФИЛЬМ (СССР) — МАФИЛЬМ (ВХР) КИНОСТУДИЯЛАРИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«ЙИРТҚИЧ ҚУШ ЗАРБИ»

Бу дедектив фильмни Румыния кинематографчилари суратга олишган: бир қотиллик юзасидан олиб борилган жиноий-қидирув ишлари оқибатида жуда махфий иш кўрган, қимматбаҳо буюмларни ўғирлаш билан шуғулланиб келган босқинчилар тўдаси фош этилади.

Сценарий муаллифи — Петре СЭЛКУДЯНУ.
Режиссёр — Иосиф ДЕМИАН.
Ролларда: Жорже НЕГОЕСКУ, Дорел ВИШАН, Иоана БУЛКЭ, Петре СИМИОНЕСКУ ва бошқалар.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ
1985 йил ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БАРЧА ПРОФИЛДАГИ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА НООЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ ТОВАРЛАРИ БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ КОНТРОЛЁР-КАССИР ВА СОТУВЧИЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ.

Группаларга 17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
Ўқиш муддати — 6 ой.

Озиқ-овқат ва саноат товарлари бўйича кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларга тугалланмаган ўрта (8, 9-синф) маълумотли, 15 ёшдан 25 ёшгача бўлганлар ҳам кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.
Ўқиш муддати 8 ой.

Контролёр-кассир ва кичик сотувчилар тайёрлайдиган группаларнинг барча тингловчиларига ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Шунингдек, ошпазлар тайёрлайдиган группаларга 17 ёшдан 25 ёшгача бўлган ўрта маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Қабул қилинганларга ҳар ойда 54 сўмдан 64 сўмгача стипедия тўланади.

Контролёр-кассир, кичик сотувчи ва ошпазлар тайёрлайдиган группаларда ўқиш ҳар бир группа комплектлангандан сўнг бошланади.

Республика ўқув-курс комбинати барча группаларга Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиганларни қабул қилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Республика ўқув-курс комбинатининг барча группаларига ҳужжатлар қабул қилиш, шунингдек, группаларда ўқиш бутун йил давомида узлуксиз равишда олиб борилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

Тингловчилар шаҳарнинг энг яхши савдо корхоналарида — Тошкент Бош Универсал магазини — ГУМда, Республика «Гастроном» конторасига қарашли магазинларда, ҳамда ресторан ва умумовқатланиш трестларининг илғор корхоналарида ишлаб чиқариш таълими (практика)ни ўтказадилар.

Ўқув-курс комбинатининг барча группаларига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар-жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат, характеристика.

Ўқув-курс комбинати адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй, Телефон: 78-44-30 (14, 70-автобусларнинг «Тез ёрдам касалхонаси» бекати, 4, 9-трамвайларнинг «Чўпонота бекати).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 5/Х да **Куёв.** 6/Х да **Йўлчи юлдуз.**

Ўзбекистон КП Янгийўл шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг ижроия комитети автобус-таксомотор паркининг директори С. А. Аванесовга онаси **Наталья Христофоровна АВАНЕСОВАнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Чашмалар».
10.15 «Моҳир қўллар».
10.45 «Доктор Калинникованинг ҳар бир куни». Бадиий фильм.
12.15 Телефильмлар.
13.05 ва 15.00 Янгиликлар.
15.20 Телефильм премьераси.
15.50 Волейбол бўйича Европа чемпионати.
16.20 «Сергей Есенин ватани қўшиқлари».
17.05 «Ғолиблар». Фронтдош дўстлар клуби.
18.30 Енгил атлетика бўйича жаҳон кубоги.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Мультфильмлар.
20.00 «Ўйинчоқ». Бадиий фильм. (Франция).
21.30 «Время».
22.05 «1985 йил қўшиқлари». Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 Илмий-оммабоп фильм.
9.25 «Шахмат мактаби».
9.55 Француз тили.
10.25 Эстетик тарбия.
10.55 Немис тили.
11.25 Кўпмиллатли совет адабиёти ҳақида.
12.10 Испан тили.
12.40 Жамиятшунослик.
13.10 Инглиз тили.
13.40 Ўқитувчига — музика сабоғи.
14.35 «Бил ва уддала».
15.05 Тарих саҳифалари.
15.50 «Совет графика санъати».
16.20 ва 18.30 Янгиликлар.
18.50 Москва Давлат консерваториясида концерт.
20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Здоровье».
21.30 «Время».
22.05 «Ўқитувчи». Бадиий фильм.

ЎзТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Мультфильм.
8.00 «Тонгги тароналар».
8.10 Врач маслаҳати.
8.20 Қишлоқ ёшлари учун.
8.30 «Ахборот».

* * *

17.30 Кўрсатувлар программаси.
17.35 Мультфильм.
17.45 «Санъат ғунчалари».
18.15 «Эртанги кун сабоқлари». Бадиий фильм.
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Ижод саҳифалари».
20.30 «Ахборот».
20.55 «Оламга саёҳат».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Хирмонингизга барака».
22.25 «Шийпондаги учрашувлар» Музикали программа.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ / "Ташкентская правда" /

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор қабулхонаси—325351; редактор ўринбосарлари — 335885; 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши— 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 337010, 325749; қишлоқ хўжалиги—325647; пропаганда —325553; совет қурилиши—325645; маданият—325767; ахборот ва спорт —337010, 325733; хатлар ва оммавий ишлар—334048, 325354; фельетонлар ҳамда ҳарбий ватанпарварлик —325556; редакция бўйича тунги навбатчи —334808, 325353.

Р. 06058. А. 1798. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12